

HARJAVALLAN KAUPUNKI

TALOUSARVIO VUODELLE 2023

JA

TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2023-2025

KAUPUNGINHALLITUS 28.11.2022
VALTUUSTO 12.12.2022

Sisällysluettelo

I YHTEENVETO	2
YHTEENVETO TALOUSARVION KESKEISISTÄ ASIOISTA	2
PAINOPISTEALUEET TALOUSARVIO 2023	3
II YLEISPERUSTELUT	6
JULKISEN TALOUDEN NÄKYMÄT	6
RISKIENHALLINTA JA TURVALLISUUS.....	8
TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA	9
KÄYTTÖSUUNNITELMIEN VAHVISTAMINEN	10
TALOUDELLISEN JA TOIMINNALLISEN TULOKSEN SEURANTA JA RAPORTOINTI.....	10
HENKILÖSTÖRESURSSIT	11
LAINANOTTOVALTUUTUS KAUPUNGINHALLITUKSELLE	12
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	12
TALOUSARVIOASETELMA 2023	13
III KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIELIMITTÄIN	14
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	14
Tulosalue: VAALIT	14
TARKASTUSLAUTAKUNTA	16
Tulosalue: TARKASTUSTOIMI.....	16
KAUPUNGINHALLITUS	18
Tulosalue: KESKUSHALLINTO	18
SIVISTYSLAUTAKUNTA	26
Tulosalue: KASVATUS- JA KOULUTUSPALVELUT	26
Tulosalue: KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN PALVELUT	38
TEKNINEN LAUTAKUNTA	52
Tulosalue: KUNNALLISTEKNISET PALVELUT.....	52
Tulosalue: TEKNISET TUKIPALVELUT	54
Tulosalue: VESIHUOLTO	56
KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA	61
Tulosalue: KAUPUNKIKEHITYS	61
IV TULOSLASKELMAOSA	66
V INVESTOINTIOSA	71
VI RAHOITUSOSA	77
VII KUNTAKONSERNI	78
KONSERNITAVOITTEET	79
VIII LIITTEET	80

HARJAVALLAN KAUPUNKI

I YHTEENVETO

YHTEENVETO TALOUSARVION KESKEISISTÄ ASIOISTA

Talousarvio vuodelle 2023 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2025 perustuu Harjavalta 2025 Vahva ja rohkea -kaupunkistrategiaan, jonka valtuusto hyväksyi kokouksessaan 11.12.2017/§ 94. Keväällä 2022 toteutetussa strategian kirkastamisprosessissa **väkiluvun kasvattaminen** asetettiin päätavoitteeksi. Valtuusto vahvisti vuoden 2023 talousarvioasetelman 13.6.2022/§ 26. Kaupunginhallitus antoi vuotta 2023 koskevan talousarvion laadintaohjeen 20.6.2022/§ 134. Lautakuntien esittelijät laativat talousarvioesitykset, jotka käytiin läpi kaupunginjohtajan, talousjohtajan ja hallintojohtajan kanssa ennen lautakuntakäsittelyä. Talousarvioseminaarissa kaupunginhallitus ja lautakuntien puheenjohtajat ohjasivat kaupunginjohtajan talousarvioesityksen laatimista ennen kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston käsittelyä.

Covid-19-epidemia on vaikuttanut kuntatalouteen merkittävästi vuosina 2020 ja 2021. Vaikutukset vuonna 2022 ovat olleet jo vähäisemmät, mutta kuntatalouteen kohdistetaan edelleen valtionavustusta kattamaan rokottamisen, testaamisen ja hoidon kustannuksia. Talousarviovuotta 2023 suunnitellaan ilman kompensatioita tai muita tukitoimia.

Verotulot ovat kasvaneet vuonna 2022 ennakoitua enemmän kaikissa verolajeissa. Verotulojen ennakoidaan pysyvän korkeina vielä vuonna 2023 huolimatta kunnallisveroprosentin ja yhteisöverotulon kuntaosuuden leikkauksista, sillä nk. verohäntiä (vuodelta 2022 maksettavia veroja) tilitetään vielä vuoden 2023 aikana.

Kuntien käyttötalouden ja rahoituksen rakenne muuttuu hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa vuoden 2023 alussa. Hyvinvointialueelle siirtyvien sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen kustannukset on poistettu kaupungin käyttötalouden menoista, samoin kuin tiedossa olevat vaikutukset kaupungin tulorahoitukseen. Nämä erät tarkentuvat vuoden 2022 aikana ja lopulliset laskelmat saadaan vasta vuoden 2023 lopulla, kun verovuoden 2022 verotus valmistuu. Vuoden 2023 ajan tehdään tarkastuslaskelmia koskien kuntien peruspalvelujen valtionosuutta.

Kaupungin toimintamenojen loppusumma on 30,2 miljoonaa euroa. Toimintatuloja arvioidaan kertyvän 12,5 miljoonaa euroa. Toimintakate on -17,7 miljoonaa euroa. Verotuloja arvioidaan kertyvän 24,3 miljoonaa euroa ja valtionosuuksia -1,2 miljoonaa euroa. Vuosikate on 5,3 miljoonaa euroa ja poistot 2,8 miljoonaa euroa. Tulos on 2,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Talousarvion investointiosaan sisältyvien nettoinvestointien määrä on 6,0 miljoonaa euroa. Nettoinvestointien määrä ylittää poistojen määrän 2,8 miljoonaa euroa 3,2 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2023 aikana kaupungintalon ja teknisen viraston toiminnot siirtyvät uuteen virastotaloon entiseen Osuuspankin kiinteistöön. Kaupungintalon kellarikerrokseen saneerataan arkistotilat, valtuuston kokoukset pidetään jatkossakin valtuustosalissa. Muut tilat vapautuvat yhdistysten ja järjestöjen käyttöön, kun kaupungintalosta muodostuu yhteisötila. Harjavallan Liikunta- ja uimahalli täyttää kymmenen vuotta.

Harjavallan asukasmäärän kehitys

Vuodenvaihde	Asukasmäärä
2011/12	7 504
2012/13	7 486
2013/14	7 408
2014/15	7 366
2015/16	7 302
2016/17	7 239
2017/18	7 151
2018/19	7 018
2019/20	6 931
2020/21	6 871
2021/12	6 785
Elokuu 2022	6 760

PAINOPISTEALUEET TALOUSARVIO 2023

Harjavallan kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 20.6.2022/ § 134 vuoden 2023 talousarvion laadintaohjeen yhteydessä myös kaupunkistrategiaa toteuttavien ohjelmien painopisteet, jotka valikoituivat siten, että elinvoimaohjelmasta valittiin kaksi, hyvinvointiohjelmasta ja yhdistysohjelmasta yksi painopiste.

Kasvun ja yrittäjyyden Harjavalta/Elinvoimaohjelma

Painopiste	Toimenpide	Vastuutaho
Väkiluvun kasvattaminen	Talousarviovalmistelun yhteydessä tarkastellaan erikseen kukin toimialan roolia ja merkitystä väkiluvun kasvattamisessa.	Kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, kaupungingeodeetti, talousjohtaja, palvelualuejohtajat ja palveluyksiköiden esihenkilöt
	Asuntopoliittiseen ohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttaminen.	Konsernijohto

Kaupungin maine ja markkinointi	Markkinointisuunnitelmaan kirjatujen toimenpiteiden toteuttaminen.	Markkinointi- ja viestintätyöryhmä, markkinointi- ja viestintäsuunnittelija
	Varmistetaan yhtenäisen brändin näkyminen sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä.	Keskushallinto, markkinointi- ja viestintätyöryhmä
	Liikunta- ja uimahalli 10 vuotta.	Sivistyslautakunta, sivistysjohtaja sekä liikunta- ja uimahallin henkilöstö

Laadukkaiden palveluiden Harjavalta/Hyvinvointiohjelma

Ennaltaehkäisevä toiminta	Huomioidaan päätöksenteossa ennakko vaikutusten arviointi.	Päätöksenteon valmistelijat ja esittelijät
	Järjestetään palvelutuotannossa kaupungin asukkaiden hyvinvointia edistäviä tapahtumia.	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, kaupungingeodeetti, palvelualuejohtajat ja palveluyksiköiden esihenkilöt
	Rekrytoidaan hyvinvointikoordinaattori, jonka työtehtäviin kuuluu esimerkiksi -hyvinvointityö -ehkäisevä päihdetyö -yhdyspinta Hyvinvointialueelle -hanketyö -vaikuttamiselimet.	Sivistys- ja hallintopalvelut

Yhteisöllisyyden ja vapaa-ajan Harjavalta/Yhdistysohjelma

Kumppanuuksien edistäminen	Jatketaan osallistuvaa budjetointia investointien toteuttamisessa.	Kaupunginhallitus, johtoryhmä ja tekninen lautakunta
	Nykyisestä kaupungintalosta yhteisötalo.	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, markkinointi- ja viestintäsuunnittelija
	Kaupungissa järjestettävien tapahtumien näkyvyyden edistäminen.	Markkinointi- ja viestintätyöryhmä

STRATEGIAN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Kaupunkistrategian ja siihen liittyvien ohjelmien toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain. Kaupunkistrategia päivitetään tarvittaessa vuosittain ja vähintään kerran valtuustokauden aikana. Painopisteet, toimenpiteet ja niiden toteuttaminen kirjataan vuosittain talousarvioon toiminnan ja talouden suunnitelmaan. Niiden toteutumista seurataan osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

II YLEISPERUSTELUT

JULKISEN TALOUDEN NÄKYMÄT

Yleinen taloudellinen kehitys

Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti talouden tilannekuvan helmikuussa 2022, eikä tilannekuva ole sittemmin selkiytynyt oleellisesti. Venäjän hyökkäys Ukrainaan jatkuu ja näkymä tulevaisuuteen on edelleen kovin epävarma.

EU on laajentanut Venäjää vastaan asettamia pakotteita ja yritysten pako Venäjältä on ollut nopea. Venäjää ei kuitenkaan ole täysin eristetty maailmantaloudesta. Pakotteita asettaneiden maiden rintama ei ole laajentunut eikä raaka-aineiden ja energian tuonti EU-maihin ole seisahtunut. Siirtymäaika pois venäläisestä energiasta on osoittautumassa pidemmäksi kuin hyökkäyksen alkuaikoina yleisesti arveltiin.

Hyökkäys on rouhaissut syvän loven kotitalouksien odotuksiin oman taloutensa ja Suomen talouden tulevaisuudesta. Myös yritysten luottamus on heikentynyt. Hyökkäys ja pakotteet katkoivat kuljetusyhteyksiä pakottaen yrityksiä etsimään vaihtoehtoisia ja samalla kalliimpia ratkaisuja kuljetustensa ja tuotantonsa järjestämiseen. Raaka-aineiden ja energian tarjonnan pieneneminen on rajoittanut niiden saatavuutta ja nostanut niiden hintoja voimakkaasti. Samaan aikaan talouksien nopea nousu covid-19-epidemian aiheuttamasta kuopasta on lisännyt kustannuspaineita. Kustannusten nousu on kiihdyttänyt inflaation vauhtiin. Odotukset kiristyvistä rahapolitiikasta ovat nostaneet korkoja kautta linjan.

Valtiovarainministeriö arvioi bruttokansantuotteen (BKT) kasvavan Suomessa 1,4 % v. 2022. BKT:n kasvu hidastuu 1,1 prosenttiin v. 2023 ja jatkaa maltillista 1,3 prosentin kasvua v. 2024. Venäjän hyökkäys Ukrainaan on nostanut energian, raaka-aineiden sekä ruuan hintoja hyvin nopeasti. Siitä seurannut kuluttajahintojen nousu leikkaa kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua selvästi. Kuluttajahintainflaatio on kiihtynyt jo 7 prosenttiin ja inflaatio nousee keskimäärin 5,8 prosenttiin vuonna 2022. Lisääntynyt epävarmuus siirtää investointeja tulevaisuuteen.

Julkisten kulutusmenojen kasvu hidastuu 1,8 prosenttiin v. 2022 mm. covid-19-epidemian aiheuttamien lisämenojen pienentyessä edellisvuodesta, vaikkakin osa vuodelle 2021 budjetoiduista määrärahoista siirtyi kuluvalle vuodelle. Julkisten kulutusmenojen kasvua ylläpitävät mm. Venäjän hyökkäyssodan edellyttämä varautuminen. Epävarmat näkymät hillitsevät investointeja ja ne kasvavat keskimääräistä hitaammin. Vahva asuinrakentaminen kuitenkin kannattelee investointeja tänä vuonna.

Työllisyyden kasvu hidastuu alkuvuoden nopean kasvun jälkeen, mutta siitä huolimatta työllisyys kasvaa tänä vuonna noin kaksi prosenttia. Työllisyysaste nousee lähes 74 prosenttiin jo osin siksi, että työikäisten määrä vähenee. Työmarkkinoiden kohtaanto näyttää edelleen heikentyneen ja osaamisen puutteet heikentävät talouden kasvuedellytyksiä. Avoimien työpaikkojen määrä lisääntyy samalla, kun työttömien määrä supistuu.

Talouskasvun hidastuminen ei toistaiseksi ole lisännyt työttömyyttä ja ennusteessa

oletetaan, ettei näin tapahdukaan. Työvoiman kysynnän kasvu vähentää työttömyyttä ja työttömyysaste laskee tänä vuonna keskimäärin 6,7 prosenttiin.

Tänä vuonna solmittujen palkkasopimusten korotukset ovat yleisimmin olleet noin kaksi prosenttia. Siis hieman suurempia kuin viime vuonna. Osaajien suuren kysynnän vuoksi liukumien arvioidaan kasvavan v. 2022. Kunta-alan työehtoneuvottelutuloksen myötä suurin osa kuntatyöntekijöistä saa vuosittain noin prosentin suuruisen muita aloja korkeamman sopimuskorotuksen seuraavan viiden vuoden ajan.

Harjavallan kaupungin näkymät

Edellä kuvatut ilmiöt heijastuvat myös Harjavaltaan. Suurteollisuuspuiston yritysten omistussuhteet ja raaka-ainekuljetusten haasteet luovat uusia riskitekijöitä yritysten liiketoimintaan. Sähköistyvään liikkumiseen liittyvät investointisuunnitelmat siirtyvät ainakin osittain tulevaisuuteen. Vaarana on, että ympäristöllisten lupaprosessien ennakoimattomuus ja hitaus monine valitusmahdollisuuksineen ohjaa kipeästi kaivattuja kansainvälisiä investointeja sijoittumaan Suomen sijasta jonnekin muualle. Uhkakuvista huolimatta Harjavallan kaupunki jatkaa elinvoiman ja houkuttelevuuden lisäämiseen liittyviä prosesseja tähtäimessä ajanjakso, jolloin yhteiskunnat rakentavat sotimisen ja repimisen sijasta.

Vuonna 2023 Suomen julkisyhteisöjen rakenne muuttuu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Tämä helpottaa kuntien rakenteellisia, väestön ikääntymisestä johtuvia, menopaineita.

Satakunnan hyvinvointialueen perustamisen yhteydessä Harjavallan kaupungin tulot ja menot lähes puolittuvat. Kaupungin menojen kasvupaine, joka on ollut seurausta vanhenevan väestön kasvavasta hoito- ja hoivapalvelujen tarpeesta, helpottuu sote-uudistuksen myötä. Harjavallan kaupungin tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin lasten ja nuorten palveluihin kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palveluntarve laskee 2010-luvun syntyvyyden laskun vuoksi.

Sähkön ja yleisen kustannustason nousu vaikuttaa myös harjavaltaisiin yhdistyksiin, urheiluseuroihin ja muihinkin yleishyödyllisiin toimijoihin. Kaupunginhallitus varaa määrärahan elinvoimaa ja hyvinvointia edistävälle hankkeille. Elinvoimaa edistävät hankkeet voivat olla seudullisia. Hyvinvointia edistävät hankkeet voivat kohdistua harjavaltaisiin yhdistyksiin, urheiluseuroihin tai muihin yleishyödyllisiin toimijoihin. Määräraha voidaan suunnata sähkön ja muiden kustannusten kasvun aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen ratkaisemiseen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi vaikean ajan yli. Tämän määrärahan käyttö edellyttää kaupunginhallituksen tapauskohtaista erillistä päätöstä.

Lähde:

VM taloudellinen katsaus, kesä 2022

RISKIENHALLINTA JA TURVALLISUUS

Harjavallan kaupungin riskienhallintajärjestelmä muodostuu valtuuston 11.6.2018 § 26 hyväksymistä Harjavallan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista, kaupunginhallituksen antamasta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeesta sekä käytännön riskienhallintaprosessin toimeenpanosta. Riskienhallintaprosessin toimeenpanossa tunnustetaan toimialakohtaisia riskejä ja laaditaan yksityiskohtaisempia toimintaohjeita tarpeen mukaan. Talousarviovalmistelun yhteydessä on toteutettu konsernijohdon ja kaupungin johtoryhmän yhteinen riskianalyysi, jonka perusteena on johtoryhmän oma vastaava analyysi. Johtoryhmän riskianalyysin jälkeen on talousarviovalmisteluun liittynyt myös toimialakohtainen riskianalyysi, joka on huomioitu lautakuntien talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Koronapandemian ja Venäjän käynnistämän sodan seurauksena kaupungin elinvoimaan, asukkaiden hyvinvointiin ja kuntatalouteen kohdistuu riskejä. Mahdollisten pakotteiden vaikutukset muodostavat merkittävän riskin niin Harjavallan kuin koko Satakunnan näkökulmasta. Hyvin käynnistynyt akkuklusterin rakentuminen on vaarantunut ympäristöllisistä luvista tehtyjen valitusten ja niiden käsittelyn hitauden takia.

Venäjän käynnistämän hyökkäyssodan myötä energian kohonnut hinta ja saatavuus sekä tätä seurannut inflaatio vaikeuttaa kaupungin, sen asukkaiden, yhteisöjen ja työpaikkojen elämää.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuun siirtyminen Hyvinvointialueelle tekee kaupungin taloudesta ennakoitavampaa, joskin liikkumavara kapenee. Kaupungin asukkaiden näkökulmasta on tärkeää, että nämä palvelut säilyvät jatkossakin lähipalveluina.

Porin Vesi, joka on yksi Porin kaupungin omistamista liikelaitoksista, on sanonut irti Jokilaakson Ympäristön kanssa tehdyn sopimuksen jäteveden vastaanottamisesta. Porin Veden esittämä uusi sopimusluonnos ei ole hyväksyttävissä, vaan asia voi mahdollisesti riitautua.

Harjavallan Liikunta- ja uimahalli täyttää 10 vuotta. Takuuaikana tapahtunut toistuva laattojen irtoaminen on myös vaarassa riitautua tilaajan (Harjavallan kaupungin), urakoitsijan ja valvojan eriävien näkökulmien takia.

Tietojärjestelmiin kohdistuvat uhat muodostavat merkittävän riskin kaupungin toiminnalle, joten tietoturva ja tietojärjestelmien jatkuvuudenhallintaa kehitetään.

Manner-Suomen korkeimmasta työpaikkaomavaraisuudesta huolimatta Harjavallan asukasluku vähenee, mikä vaikuttaa verotulojen kertymiseen ja aiheuttaa jatkuvaa painetta palvelurakenteen sopeuttamiseen. Asuntopoliittisen ohjelman toimenpiteiden sekä markkinoinnin ja mainonnan kautta pyritään tätä kehitystä muuttamaan. Asukasluvun kasvattaminen asetetaan vuoden 2023 päätavoitteeksi. Toisaalta väestön ikääntyminen kasvattaa palvelutarvetta, johon ratkaisun avaimet ovat jatkossa hyvinvointialueella.

TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA

Talousarviota koskevat säännökset

Talousarviosta ja -suunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta säännellään kunta-laissa. Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota.

Suosituksia ja ohjeita antaa Suomen Kuntaliitto. Kunnan kirjanpitovelvollisuudesta ja tilinpäätöksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaissa on säädetty. Tältä osin sitovia ohjeita ja lausuntoja antaa työ – ja elinkeinoministeriön yhteydessä toimiva kirjanpitolautakunnan kuntajaosto.

Talousarvion rakenne ja sitovuus

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvio esitetään sekä tuloksen että laskennan ja rahoituksen näkökulmasta.

Käyttötalouden avulla ohjataan kunnan toimintaa. Käyttötalouden valtuusto asettaa toimielimille tulosalueittain tavoitteet sekä osoittaa määrärahat ja tuloarviot tehtävien hoitamiseen. Valtuuston päättämät tulosalueen menojen ja tulojen loppusummat ovat sitovia. Ohjausperiaatteena käytetään bruttoperiaatetta. Toimielin jakaa tulosalueen määrärahat päättämilleen tuloyksiköille. Valtuuston myöntämää määrärahaa ei saa ylittää tai tuloarviota alittaa ilman valtuuston päätöstä. Määrärahojen riittävyys turvaamiseksi toimielinten on tehtävä tarpeelliset muutokset toimintamuotoihinsa ja työtapoihinsa. Tulosalueelta toiselle siirrettävistä määrärahoista tulee tehdä esitys kaupunginhallitukselle.

Talousarviovuoden toiminta on sopeutettava valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteisiin. Valtuuston asettamista toiminnallisista tavoitteista toimielin ei pääsääntöisesti voi poiketa ilman valtuuston päätöstä. Toimintaa on sopeutettava niin, että tavoitteet voidaan saavuttaa. Mikäli talousarviovuoden aikana ilmenee tarvetta toiminnan pienimuotoiseen muuttamiseen, tulee se ensisijaisesti rahoittaa tulosalueen käyttösuunnitelmaa muuttamalla. Olennainen toimintojen muuttaminen edellyttää talousarviomuutosta.

Tuloslaskelmasta käy ilmi, kuinka kunnan tilikaudelle jaksotettu tulorahoitus riittää palvelutoiminnan jaksotettuihin menoihin, rahoitusmenoihin ja omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Investointiosa sisältää investointisuunnitelman talousarvio- ja suunnitteluvuosille. Investointiosan määrärahat ja tuloarviot valtuusto hyväksyy hankkeittain tai hankeryhmittäin. Vuosien 2024 ja 2025 investointisuunnitelma on alustava arvio, eikä se ole sitova.

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon tulorahoituksen lisäksi tarvitaan pääomarahoitusta investointeihin ja lainan lyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan.

Vuoden 2023 käyttötaloudenosa on valtuustoon nähden sitova tulosalueittain siten, että ulkoisten menojen ja tulojen lisäksi tulosalueiden talousarvioon sisältyvät sisäiset vuokrat sekä sisäinen myynti ja ostot.

KÄYTTÖSUUNNITELMIEN VAHVISTAMINEN

Toimielin vahvistaa valtuuston tulosalueittain myöntämistä määrärahoista ja hyväksymistä tuloarvioista 31.1.2023 mennessä käyttötalouden käyttösunnitelman, jossa valtuuston myöntämä määräraha jaetaan tulosityksiköihin sekä tulo- ja menolajeihin. Investoinneista laaditaan hankesuunnitelma, josta käy selville suunniteltu hankkeen valmistumisaika, vaikutus maksuvalmiuteen ja vaikutus tuleviin käyttömenoihin. Investointien hankeryhmälle myönnettyistä määrärahoista laaditaan käyttösunnitelma.

Käyttösunnitelmaa hyväksyessä toimielimen tulee todeta toimielimen tilivastuulliset henkilöt ja määrätä vastuuhenkilöt tulosityksiköille sekä ilmoittaa heistä tilintarkastajalle. Samalla tulee päättää siitä, päättääkö lautakunta tulosalueidensa käyttösunnitelman muuttamisesta vuoden aikana vai siirtääkö se päätösvaltaansa viranhaltijoille.

Toimielin voi muuttaa käyttösunnitelmaansa vuoden aikana ilman valtuuston hyväksyntää, kun tulosalueelle myönnetty määräraha ei ylity eikä tuloarvio alitu. Muutokset tulee ilmoittaa kirjanpitoon talousarvioseurannan ja raportoinnin pitämiseksi ajan tasalla.

Määrärahat ja tuloarviot sisältävät myös sisäisten palvelujen ostot ja myynnit, vuokrat ja poistot. Käyttösunnitelmaa laadittaessa on varmistuttava, että ostavien ja myyvien toimielimien käyttösunnitelmien sisäiset ostot ja myynnit ovat yhdenmukaiset. Toimielimen hyväksymä käyttösunnitelma toimitetaan kirjanpitoon vahvistamisen jälkeen.

Investointien hankesuunnitelmat sekä hankeryhmien käyttösunnitelmat toimitetaan kirjanpitoon vahvistamisen jälkeen.

TALOUDELLISEN JA TOIMINNALLISEN TULOKSEN SEURANTA JA RAPORTOINTI

Toimielinten tulee seurata taloutensa toteutumista säännöllisesti talousarviovuoden aikana.

Lisäksi talousarvion toteutumista seurataan osavuosikatsauksen avulla. Osavuosikatsaus sisältää tilin päätösennusteen, talousarvion toteutuman sekä selvityksen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tulosalueittain.

Toimielinten on toimitettava valtuustolle osavuosikatsaukset taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta tammi-kesäkuulta 2023 syyskuun loppuun mennessä. Konsernitavoitteiden toteutumisesta on myös raportoitava osavuosikatsauksessa.

Toimielinten tulee toimittaa tiedot toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2023 tilinpäätöstä varten helmikuun loppuun 2024 mennessä.

Konsernin tytäryhteisöjen on toimitettava tiedot kaupungin vuoden 2023 konsernitilinpäätöstä varten 15.2.2024 mennessä kaupunginhallitukselle.

Kuntien talouden toteumatietoja sekä tietoja keskeisistä tekijöistä, joilla ennakoidaan olevan vaikutusta tilikauden tulojen ja menojen kehitykseen raportoidaan neljännesvuosittain, puolivuositain ja

tilinpäätöstietoina Valtiokonttorille erillisen raportointiaikataulun mukaisesti. Nämä raportoinnit tuodaan tiedoksi valtuustolle.

HENKILÖSTÖRESURSSIT

Kunkin toimielimen talousarviotekstin yhteydessä on esitetty henkilöstöresurssitaulukot, joissa on eriteltyinä toimielimen alainen vakainainen ja määräaikainen henkilöstö. Talousarvio ja -suunnitelma sisältää henkilöstöresurssitaulukoiden mukaiset palkkausmäärärahat, ja vain nämä virat ja toimet voidaan täyttää. Talousarvioon sisältyvistä uusista viroista ja toimista, myös määräaikaisista, tulee asianomaisen toimielimen tehdä perustamispäätös, jolloin niille annetaan vakanssinumero. Toimielinten tulee myös huolehtia siitä, että lakkautettaviksi esitetyistä viroista ja toimista tehdään lakkauttamispäätökset.

Valtuuston hyväksymään talousarvioon sisältymättömien, ennakoimattomien määräaikaisten virkojen ja työsuhteiden perustamisesta päättää kaupunginhallitus.

Henkilöstöresursseissa huomioitavaa

Kaupungilla on käytössä vakanssien täyttölupamenettely, joita koskevat ohjeet kaupunginhallitus on hyväksynyt 15.1.2017/ 14 §. Kaupunginhallitus on päätöksellään 17.8.2020/ 131 § muuttanut voimassa olevaa ohjetta siten, että vuoden kestävät ja sitä pidemmät virat ja toimet täytetään kaupunginjohtajan esityksestä kaupunginhallituksen myöntämän täyttöluvan perusteella. Ohje on voimassa toistaiseksi.

Kaupunginhallitus on 28.11.2016/ 197 § hyväksynyt talkoovapaiden hakeminen ja ehdot –ohjeen. Ohje on tullut voimaan 1.1.2017 ja se on voimassa toistaiseksi.

Varaudutaan talouden tasapainottamisen osalta yhteistoimintalain 4 §:n tarkoittamiin toimenpiteisiin. Varautuminen on sisällytetty vuodesta 2015 alkaen kaupungin talousarvioihin. Mahdollinen ytimenettely käydään kaupunkitasoisesti ja kohteena on koko henkilöstö. Neuvottelujen kohteena ovat myös paikalliset työ- ja virkaehtosopimukset sekä muut henkilöstöedut.

HENKILÖSTÖRESURSSIT TA 2023 JA TS 2023-2025

	31.12.2022		TA 2023		TS 2024	TS 2025
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Vakinainen henkilöstö	276	268,8	275	273,1	275	276
Määräaikainen henkilöstö	26	19,85	32	23,41	16	15

LAINANOTTOVALTUUTUS KAUPUNGINHALLITUKSELLE

Kaupungilla on vuoden 2022 lopussa arvion mukaan pitkäaikaista lainaa 15,3 miljoonaa euroa. Lyhytaikaista lainaa arvioidaan olevan vuoden 2022 lopussa 3,0 miljoonaa euroa.

Talousarviovuoden 2023 aikana uutta lainaa jouduttaneen nostamaan yhteensä 4,85 miljoonaa euroa lainojen lyhennyksien ja investointien rahoittamiseen sekä maksuvalmiuden turvaamiseen. Osa lainasta nostettaneen pitkäaikaisena lainana ja osa lyhytaikaisena kassalainana. Rahoitusinstrumentteina käytetään kuntatodistuksia, pankkitilien limiittejä ja muita lainoja tarjousten perusteella.

Kaupunginhallituksella on oikeus ottaa pitkäaikaista lainaa enintään 3,5 miljoonaa euroa vuonna 2023. Lisäksi tarvittaessa voidaan maksuvalmiuden turvaamiseksi käyttää lyhytaikaista lainaa 7,0 miljoonan euron Kuntatodistusohjelman puitteissa.

ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Kaupungin taseessa on tilanteessa 31.12.2021 ylijäämää 6 131 735 euroa.

Vuoden 2022 tulos on muutetun talousarvion mukaan 3 126 029 euroa ylijäämäinen. Talouden toteuma syyskuun lopussa oli 3 664 064 euroa ylijäämäinen. Vuoden 2023 talousarvio on 2 436 700 euroa ylijäämäinen.

Kaupungin elinvoimaohjelmassa on asetettu tavoitteeksi, että taseessa on ylijäämää enemmän kuin 3,0 M€. Mikäli ylijäämä laskee alle tavoitteen, laaditaan useamman vuoden mittainen talouden tasapainottamisohjelma.

	euroa
Taseen ylijäämä 31.12.2021	6 131 735
Muutetun talousarvion ylijäämä 2022	3 126 029
Taseen arvioitu ylijäämä 31.12.2022	9 257 764
Talousarviovuoden arvioitu ylijäämä 2023	2 436 700
Taseen arvioitu ylijäämä 31.12.2023	11 694 464
Suunnitelmavuoden arvioitu ylijäämä 2024	1 079 657
Taseen arvioitu ylijäämä 31.12.2024	12 774 121
Suunnitelmavuoden arvioitu ylijäämä 2025	1 724 930
Taseen arvioitu ylijäämä 31.12.2025	14 499 051

Tilikauden ylijäämästä voidaan tehdä investointivarausta enintään ylijäämän verran. Investointivarausta kohdistetaan investointiohjelman hankkeelle ”Keskustan alakoulun peruskorjaus/uudistaminen”.

TALOUSARVIOASETELMA TA 2023

TOIMIELIN	TULOSALUE
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tarkastustoimi
Kaupunginhallitus	Keskushallinto
Sivistyslautakunta	Kasvatus- ja koulutuspalvelut Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut
Tekninen lautakunta	Kunnallistekniset palvelut Tekniset tukipalvelut Vesihuolto
Kaupunkikehityksen lautakunta	Kaupunkikehitys

III KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIELIMITTÄIN

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tulosalue: VAALIT

Toiminta on budjettirahoitteista.

Tulosalueen kuvaus

Keskusvaalilautakunta huolehtii yleisten vaalien järjestämisestä.

Nykytilan kuvaus

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on kaikkien yleisten vaalien järjestäminen Harjavallassa. Keskusvaalilautakunnan alaisuudessa toimii vaalilautakunta ja vaalitoimikunta sekä vaalien ajan keskushallinnon henkilökuntaa.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Valtuuston päätöksellä 15.6.2020/37§ Harjavallan kaupungin äänestysaluejakoa muutettiin siten, että 1.1.2021 lukien Eteläinen ja Pohjoinen äänestysalueet yhdistettiin yhdeksi äänestysalueeksi (Harjavallan äänestysalue). Äänestysaluejakomuutoksella keskusvaalilautakunnan alaisuudessa toimii yksi vaalilautakunta.

- Vuonna 2023 pidetään eduskuntavaalit (2.4.2023)
- Vuonna 2024 presidentinvaalit (28.1.2024) sekä europarlamenttivaalit (9.6.2024)
- Vuonna 2025 alue- ja kuntavaalit (13.4.2025)

Vuoden 2023 talousarvion tavoitteet

Tavoite	Vaalien virheetön toimittaminen
Toimenpide	Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta ovat tehtäviensä tasalla ja hyvin perehtyneitä vaalilainsäädäntöön ja oikeusministeriön ohjeisiin niin, että vaalit voidaan toimittaa järjestelmällisesti, häiriöttömästi ja oikein. Samat edellytykset koskevat keskusvaalilautakunnan työhön osallistuvia viranhaltijoita ja työntekijöitä.
Arviointikriteerit/mittarit	Luotettava vaalitulos
Tavoitetaso	Vaalien virheetön toimittaminen.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Menot euroa/äänioikeutettu *kuntavaalit/aluevaalit presidentinvaalit eduskuntavaalit europarlamenttivaalit maakuntavaalit aluevaalit	4,3		2,3	2,3	2,3
Äänioikeutettuja	5850	5 680	5680	5680	5680

* 2025 vuodesta alkaen aluevaalit toimitetaan samanaikaisesti kuntavaalien kanssa.

10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	Muutos	SV1 2024	SV2 2025
				%		
TOIMINTATUOTOT						
MYyntITUOTOT	7 972	12 500	12 500	0,0	25 000	12 500
TOIMINTATUOTOT	7 972	12 500	12 500	0,0	25 000	12 500
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-26 874	-17 001	-21 142	24,4	-42 284	-18 817
PALKAT JA PALKKIOT	-24 824	-15 700	-19 250	22,6	-38 500	-17 200
HENKILÖSIVUKULUT	-2 050	-1 301	-1 892	45,4	-3 784	-1 617
PALVELUJEN OSTOT	-5 809	-3 200	-3 000	-6,3	-6 000	-3 200
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 849	-550	-550	0,0	-1 100	-550
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 206	-624	-790	26,6	-1 580	-624
TOIMINTAKULUT	-35 738	-21 375	-25 482	19,2	-50 964	-23 191
TOIMINTAKATE	-27 766	-8 875	-12 982	46,3	-25 964	-10 691

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tulosalue: TARKASTUSTOIMI

Toiminta on budjettirahoitteista.

Tulosalueen kuvaus

Tarkastustoimi sisältää tarkastuslautakunnan toiminnan ja tilintarkastuksen.

Tulosalueen nykytilanne

Tarkastuslautakunta on pakollinen toimielin. Sen tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tilintarkastaja (JHTT-yhteisö) tarkastaa kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen. Tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG Oy Ab.

Kuntalain 122 §:n mukainen hallinnon ja talouden tarkastus kilpailutetaan vuoden 2023 aikana.

Vuoden 2023 talousarvion tavoitteet

Tavoite	Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston talousarviossa asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen siten, kuin kunta-laissa säädetään.
Toimenpide	Tarkastuslautakunta esittää arvioinnin tulokset arviointikertomuksessa.
Arviointikriteeri/ mittari	Arviointikertomus antaa oikeat ja riittävät tiedot tavoitteiden toteutumisesta ja siitä, mitkä tavoitteet eivät ole toteutuneet.
Tavoitetaso 2023	Arviointikertomus valmistuu niin, että se voidaan käsitellä valtuuston kesäkuun kokouksessa.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tarkastuslautakunnan kokoukset	9	9	9	9	9
Tilintarkastuspäivät	20	20	20	20	20

11 TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	Muutos	SV1 2024	SV2 2025
				%		
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-5 095	-5 068	-5 072	0,1	-5 072	-5 072
PALKAT JA PALKKIOT	-4 985	-5 000	-5 000	0,0	-5 000	-5 000
HENKILÖSIVUKULUT	-110	-68	-72	5,9	-72	-72
PALVELUJEN OSTOT	-13 696	-17 119	-18 328	7,1	-18 328	-18 328
AINEET, TARVIKKEET JA	-72	0	0		0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-161	-200	-200	0,0	-200	-200
TOIMINTAKULUT	-19 025	-22 387	-23 600	5,4	-23 600	-23 600
TOIMINTAKATE	-19 025	-22 387	-23 600	5,4	-23 600	-23 600

KAUPUNGINHALLITUS

Tulosalue: KESKUSHALLINTO

Toiminta on budjettirahoitteista.

Tulosalueen kuvaus ja nykytilanne

Keskushallinnossa hoidetaan laajasti kaupungin toimisto-, talous-, henkilöstö-, tietohallinto-, työllisyys-, valmistelu-, sihteer- ja täytäntöönpanotehtäviä sekä riskienhallinta-, vakuutus- ja lakiasioita. Keskushallinnon tulosalue sisältää myös elinkeino- ja maaseutupalvelujen sekä seutuyhteistyön määrärahavaraukset.

Hallintopalveluissa huolehditaan vuosittain lähes 100 kokouksen valmistelu-, esittely-, täytäntöönpano- ja sihteeritehtävistä. Näitä ovat keskusvaalilautakunta, vaalilautakunta ja vaalitoimikunta, tarkastuslautakunta, valtuusto, kaupunginhallitus, henkilöstöjaosto, yhteistoimintaelin, elinkeinotiimi, kaupunkisuunnittelutyöryhmä yms. Jotta tukipalveluita kyetään tuottamaan tehokkaasti, on yhteistyö tulosalueiden kanssa merkittävässä roolissa.

Toimintaympäristön muutos

Yleishallinto

1.1.2023 kuntien ja kuntayhtymien palveluksessa oleva sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen henkilöstö siirtyy uudistuksen yhteydessä liikkeenluovutuksella hyvinvointialueiden palvelukseen. Hyvinvointialueelle siirtyy kaupungin henkilöstöstä ne työntekijät, joilla tosiasiallisista työtehtävistä vähintään puolet on kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon tukitehtäviä. Lisäksi opiskelu- huollon kuraattorit ja koulupsykologit siirtyvät hyvinvointialueiden palvelukseen. Siirron toteutumisen tapahtuu kunnallisen yhteistoimintamenettelylain mukaisesti.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä keskushallinto ei enää 1.1.2023 alkaen tuota palkkahallinnon palveluita Keski-Satakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymälle.

Keski-Satakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän alueelle on asetettu jäsenkuntien yhteinen vammaisneuvosto. Vammaisneuvoston toimikausi päättyy vuoden 2022 lopussa, sillä kuntayhtymät puretaan hyvinvointialueuudistuksen myötä. Nykyisen vammaisneuvoston toimikauden päättyessä on sen tilalle asetettava uusi vammaisneuvosto. Vammaisneuvosto voi olla kunnan oma tai se voi olla myös useamman kunnan yhteinen.

Tietohallinto

Kaupungin tietohallinnon tukipalvelut on tuotettu Kuntien Tiera Oy:n toimesta 1.2.2022 alkaen. Kulu- van vuoden aikana aloitetut tietohallinnon käyttöönottoprojektit saadaan Kuntien Tiera Oy:n toimesta vuoden vaihteeseen mennessä valmiiksi. Ostopalveluna tuotettava tietohallinto edellyttää kaupungilta palvelunsaajana tietohallinnon tukipalveluiden toimivuuden jatkuvaa valvontaa ja tietohallinnon kehittämistyön koordinoitua.

1.1.2023 tapahtuva hyvinvointialueiden toiminnan aloitus vaikuttaa myös kaupungin nykyisen palvelinympäristön hallintaan. Kesällä 2022 on aloitettu projekti kaupungin, Kuntien Tiera Oy:n sekä Keski-Satakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän kesken, jonka tarkoituksena on palvelinympäristön hallinnan ja ylläpidon siirto kuntayhtymältä kaupungille. Projektin odotetaan valmistuvan kesällä 2023.

Henkilöstöhallinto

Kaupungin henkilöstölle on 1.1.2022 alkaen otettu käyttöön liikunta- ja kulttuurietu (Epassi). Edun suuruus on 80 euroa/työntekijä. Kaupungin yhteistoiminta-alueessa on kuluvaan vuoteen aikana keskusteltu liikunta- ja kulttuuriedun laajentamisesta hyvinvointietuihin. Hyvinvointietuihin kuuluvat mm. hieronta ja jalkahoidot. Edun laajentamisen lisäksi edun suuruutta esitetään nostettavaksi 120 euroon/työntekijä. Liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointietu (sis. palveluntuottajan hallinnointikulut) sekä koko kaupungin henkilöstölle suunnattava tyhy-toiminta edellyttää noin 40 000 euron määräraha-varausta.

Työllistämistoiminta

Tulevan hyvinvointialueen järjestämistehtävät kuntouttavan työtoiminnan osalta vaikuttavat merkittävästi kaupungin työllistämistoimintaan. Muutokseen on varauduttu 1.10.2022 solmitulla yhteistyösopimuksella Nakkilan kunnan kanssa, joka sisältää mm. seuraavia asiakokonaisuuksia:

- yhteistyö mahdollistaa yhteisiin hankkeisiin hakeutumisen ja koordinoinnin
- työllisyydenhoidon yhteistyöllä mahdollistetaan alueen työnhakijoille parempia mahdollisuuksia alueen osaamista ja vahvuuksia yhdistämällä
- yhteistyö tuo lisäarvoa työnhakijoiden jatkopoluille sekä oppilaitoksiin (oppilaitosyhteistyö) sekä yrityksiin (yritysyhteistyö)
- sopijaosapuolten työntekijäkunnan henkilöstöresurssia voidaan hyödyntää mahdollisuuksien mukaan molempien kuntien työllisyyspalveluiden toiminnassa.

Yhteistyösopimuksen tehokas hyödyntäminen edellyttää työtehtävien uudelleen organisointia sekä prosessien selkiyttämistä. Ydintavoitteena on asiakkaiden ohjautuminen koulutus- ja työelämään. Tämän tavoitteen toteutuminen heijastuu suoraan kunnan työmarkkinatuen kuntaosuuden laskeamiseen.

Yhteistyösopimuksella varaudutaan myös tulevaan 2024 TE-palvelu-uudistukseen. Rakenneuudistus edellyttää työllisyyspalveluiden nykytoimintojen uudelleen järjestelyä sekä varautumista tulevaan valmistelutyöhön riittävin resurssein.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon palvelut ostetaan Porin seudun ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueelta. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Harjavalta, Ulvila, Pori, Nakkila ja Eurajoki. Ym-

päristöterveydenhuollon palveluihin kuuluvat elintarvikevalvonta, eläinlääkintähuolto sekä eläin-suojeluvalvonta, terveysvalvonta, tuoteturvallisuusvalvonta, kemikaalivalvonta sekä tupakka- ja ni-kotiinivalmisteiden myynnin valvonta.

Markkinointi ja viestintä

Harjavallan kaupunginhallitus on hyväksynyt 27.8.2018 Harjavallan kaupungin markkinointisuunni-telman. Suunnitelman mukaan markkinointi- ja viestintätyöryhmä valitsee vuosittain tulevan talous-arviovuoden markkinointitoimet.

Markkinointi- ja viestintätyöryhmä on 27.09.2022 kokouksessaan päättänyt esittää 2 seuraavaa markkinointiin ja viestintään liittyvää toimenpidettä vuodelle 2023:

- vuoden 2022 aikana valmistuneen markkinointisuunnitelman päivitetyn version ja siihen liittyvän toimenpideliitteen toimeenpano;
- kaupunki ottaa aktiivisen roolin tapahtumien näkyvyyden edistämässä yhteistyössä eri tapahtu-majärjestäjien kanssa.

Elinkeinotoimi

Päävastuu kaupungin elinkeinotoimesta on kaupunginjohtajalla. Kaupunginhallitus on talousarvion laadintaohjeiden yhteydessä määritellyt vuoden 2018 valmistuneesta Elinvoimaohjelmasta paino-pisteiksi väkiluvun kasvattamisen sekä kaupungin maineen ja markkinoinnin. Lähes 150 %:n työpaik-kaomavaraisuus ja uusien investointien myötä edelleen lisääntyvät työpaikat on syytä saada näky-mään myös asukasmäärän kasvuna.

Kaupunki on edelleen kokonaisasiakkaana elinkeinoyhtiö Prizztech Oy:ssä, jonka tehtävänä on maa-kunnan hyvinvoinnin edistäminen yritys-elämää vahvistamalla. Prizztech Oy vastaa monipuolisesti yrittäjien, yrittäjiksi aikovien ja yritysten edustajien neuvontapalveluista sekä seudun elinkeinoelä-mää palvelevista yhteisistä hankkeista. Vuoden 2023 aikana ostetaan palveluita Prizztech Oy:ltä erikseen laadittavan sopimuksen mukaisesti. Kaupunki sitoutuu pitämään Prizztechille maksettavan kuntaosuuden edellisen vuoden tasolla. Harjavallan kaupunki näkee sähköistyvään liikkumiseen ja vihreään siirtymään liittyvän liiketoiminnan kehittymisen ja niihin liittyvien mahdollisuuksien hyö-dyntämisen edellyttävän jatkossakin Prizztechiltä aktiivista roolia.

Kaupunki on tehnyt maaseutuviranomaispalveluja koskevan ostopalvelusopimuksen Rauman seu-dun yhteistoiminta-alueen / Euran kunnan kanssa 1.1.2012 alkaen. Yhteistoiminta-alueessa ovat Harjavallan lisäksi mukana Kokemäen ja Rauman kaupungit sekä Euran, Eurajoen ja Nakkilan kun-nat.

Kaupunginhallituksen asettama elinkeinotiimi toimii kaupungin, paikkakunnan elinkeinoelämän, työvoimahallinnon ja Prizztechin yhteisenä foorumina käsitellen paikallista yritys-elämää koskevia asioita.

Kaupunki jatkaa edelleen myös itsenäisiä neuvotteluja uusien yritysten sijoittumiseksi Harjavaltaan.

Kaupunginhallitus varaa määrärahan elinvoimaa ja hyvinvointia edistäville hankkeille. Elinvoimaa edistävät hankkeet voivat olla seudullisia. Hyvinvointia edistävät hankkeet voivat kohdistua harjavaltalaisiin yhdistyksiin, urheiluseuroihin tai muihin yleishyödyllisiin toimijoihin. Määräraha voidaan suunnata sähkön ja muiden kustannusten kasvun aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen ratkaisemiseen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi vaikean ajan yli. Tämän määrärahan käyttö edellyttää kaupunginhallituksen tapauskohtaista erillistä päätöstä.

Henkilöstömuutokset

Edellä mainitun hyvinvointialueen liikkeenluovutukseen liittyvät yhteistoimintamenettelyt kohdentuvat myös keskushallintoon. Palkkahallinnosta siirtyy hyvinvointialueelle yksi (1) palkkasihteeri.

Vinnaren kuntoutus- ja työllisyydenhoidon työyksikössä työskentelee viisi (5) työntekijää. HVA-uudistuksen sekä Nakkilan kunnan ja Harjavallan kaupungin työllisyyspalveluja koskevan yhteistyösopimuksen myötä kaupungin työllisyyspalvelujen henkilöstöressurssin tarve vähenee 2,5 työntekijään. Työntekijöiden ammattinimikkeet esitetään yhdenmukaistettavaksi työpajaohjaajan nimikkeelle. Esityksen perusteella työvalmentajan ammattinimike muutetaan täten työpajaohjaajaksi. Määräaikaisen työpajaohjaajan henkilöstöressurssin tarpeellisuudesta ja mahdollisesta jatkosta päätetään saadun kokemuksen perusteella.

Kaupungin markkinoinnin ja viestinnän tehtäviin on kesäkuukausiksi (kesä-elokuu) varauduttu kahden (2) kesäsomettajan toimin. Kesäsomettajien tehtävänä on tuottaa sisältöä kaupungin sosiaalisen median kanaviin.

Henkilöstöressurssi sisältää myös yhden (1) uuden oppisopimussuhteisen palvelusihteerin toimen. Oppisopimussuhteisella työntekijällä varaudutaan tulevaan/tuleviin eläköitymisiin. Etenkin kaupungin arkistotoimen tehtäviin tulisi perehdyttää tekijä pitkäaikaisesti ja oppisopimussuhteella tähän tarpeeseen voidaan vastata.

Vuoden 2023 talousarvion tavoitteet

Tietohallinto

Tavoite	Ulkoistetun tietohallinnon tukipalveluiden toiminnan vakiinnuttaminen
Toimenpide	Jatkuva palvelutuotannon seuranta ja kehittäminen
Arviointikriteeri/mittari	Kaupungin ja tietohallinnon tukipalveluita tuottavan palveluntarjoajan välisessä sopimuksessa huomioitu kaupungin tarpeet ja riittävä palvelutaso.
Tavoitetaso	Toimivat ja laadukkaat tietohallinnon tukipalvelut.

Markkinointi

Tavoite	Markkinoinnin tavoitteena on kehittää viestintää ja tapoja tuoda esiin Harjavalta kasvun ja yrittäjyyden, laadukkaiden palveluiden ja yhteisöllisyyden kaupunkina
Toimenpide	Markkinointi- ja viestintätyöryhmän esittämien toimenpiteiden toteuttaminen
Arviointikriteeri/mittari	Toimenpiteet toteutettu onnistuneesti vuoden 2023 aikana
Tavoitetaso	Toimenpiteillä vahvistetaan kaupungin näkyvyyttä ja houkuttelevuutta

Työllistämistoiminta

Tavoite	Työllisyyspalveluiden yhteistyön toteutuminen yhteistyösopimuksen mukaisesti.
Toimenpide	Nakkilan työllisyydenhoidon koordinaattorin työpanos 2 pv/vko Harjavallan kaupungin käytössä
Arviointikriteeri/mittari	Raportointi yhteistyön toteutumisesta 2 krt/vuosi kaupunginhallitukselle.
Tavoitetaso	Yhteistyöllä monipuolisemmat sekä asiakkaiden palvelutarpeita paremmin vastaavat työllisyyspalvelut alueella.

Tavoite	Pitkäaikaistyöttömyyteen vaikuttaminen ja asiakkaiden osallistaminen.
Toimenpide	Nuorten ja aikuisten työpajatoiminta, työkokeilun ja palkkatuen käyttö vaikuttavasti. Kuntouttavan työtoiminnan osalta yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.
Arviointikriteeri/mittari	Kaupungin osuus työmarkkinatuesta/vuosi.
Tavoitetaso	Kaupungin osuus työmarkkinatuesta laskee.

Tavoite	Te2024 uudistuksen valmisteluun osallistuminen.
Toimenpide	Satakunnan TEPA-ohjausryhmään osallistuminen, uudistukseen valmistautuminen Kuntaliiton tiekartan mukaisesti.
Arviointikriteeri/mittari	Raportointi tarvittaessa.
Tavoitetaso	Valtakunnallisen ohjauksen mukaisesti yhteistyösopimukset alueista 10/2023 mennessä. Uudistuksen taloudellisiin vaikutuksiin varauduttu.

Elinkeinotoimi

Tavoite	Yrittäjät ja yrittäjäksi aikovat saavat laadukkaita palveluita
Toimenpide	Uudistetaan edellisen vuoden aikana Prizztechin kanssa laadittua ostopalvelusopimusta ottaen huomioon pienten, keskisuurten ja suurten yritysten näkökulmat. Tavoitteena kolmivuotinen sopimus.
Arviointikriteeri/mittari	Arviointikriteerit ja mittarit määritellään ostopalvelusopimuksessa
Tavoitetaso	Kaupunki ja Prizztech Oy edesauttavat yritysten sijoittumista ja kasvua sekä vahvistavat niiden toimintaedellytyksiä

121 KESKUSHALLINTO	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	Muutos %	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	450 653	425 700	283 697	-33,4	283 697	283 697
MAKSUTUOTOT	0	100	0	-100,0	0	0
TUET JA AVUSTUKSET	184 847	228 000	132 000	-42,1	132 000	132 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	359 368	97 130	108 000	11,2	108 000	108 000
TOIMINTATUOTOT	994 868	750 930	523 697	-30,3	523 697	523 697
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-1 580 707	-1 608 856	-1 403 182	-12,8	-1 408 702	-1 408 702
PALKAT JA PALKKIOT	-1 234 681	-1 229 836	-1 122 880	-8,7	-1 127 441	-1 127 441
HENKILÖSIVUKULUT	-346 026	-379 020	-280 302	-26,0	-281 261	-281 261
PALVELUJEN OSTOT	-1 133 264	-1 333 289	-1 393 955	4,6	-1 393 955	-1 393 955
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-60 791	-23 480	-36 250	54,4	-36 250	-36 250
AVUSTUKSET	-733 577	-653 000	-861 000	31,9	-561 000	-561 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-174 552	-156 892	-219 290	39,8	-219 290	-219 290
TOIMINTAKULUT	-3 682 892	-3 775 517	-3 913 677	3,7	-3 619 197	-3 619 197
TOIMINTAKATE	-2 688 024	-3 024 587	-3 389 980	12,1	-3 095 500	-3 095 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-29 322	-43 554	-188 657	333,2	-188 657	-188 657
TILIKAUDEN TULOS	-2 717 346	-3 068 141	-3 578 637	16,6	-3 284 157	-3 284 157

HENKILÖSTÖRESURSSIT TA 2023 JA TS 2023-2025

VAKINAINEN HENKILÖSTÖ	31.12.2022		TA 2023		TS 2024	TS 2025
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Kaupunginhallitus yhteensä	24	23,5	20	20	20	20
Kaupunginjohtaja	1	1	1	1	1	1
Keskushallinto yhteensä	23	22,5	19	19	19	19
Hallintojohtaja	1	1	1	1	1	1
Talousjohtaja	1	1	1	1	1	1
Maksupalvelusihteeri	1	1	1	1	1	1
Palvelusihteeri	3	3	3	3	3	3
*Palkkasihteeri	4	4	2	2	2	2
Tiedonhallintasihteeri	1	1	1	1	1	1
Hallintosihteeri	2	2	2	2	2	2
Henkilöstö- ja hallintosihteeri	1	1	1	1	1	1
Koulusihteeri	2	2	2	2	2	2
Taloussuunnittelija	1	1	1	1	1	1
Pääkirjanpitäjä	1	1	1	1	1	1
Markkinointi- ja viestintäsuunnittelija	1	1	1	1	1	1
Työllistämistoiminta						
Työpajaohjaaja	2	1,5	2	2	2	2
**Työvalmentaja	1	1	0	0	0	0
*Ohjaaja	1	1	0	0	0	0

* Liikkeenluovutus hyvinvointialueelle 1.1.2023

**Nimekemuutos työpajaohjaajaksi

MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ	31.12.2022		TA 2023		TS 2024	TS 2025
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Kaupunginhallitus yhteensä	1	1	5	2,66	2	2
Työpajaohjaaja	0	0	1	0,5	0	0
Oppisopimuskoul./sihteeri	1	1	2	2	0	0
Kesäsomettaja	0	0	2	0,16	2	2

12 KAUPUNGINHALLITUS	TP 2021*	MTA 2022*	TA 2023	Muutos	SV1 2024	SV2 2025
				%		
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	450 653	425 700	283 697	-33,4	283 697	283 697
MAKSUTUOTOT	-1 042	100	0	-100,0	0	0
TUET JA AVUSTUKSET	842 265	228 000	132 000	-42,1	132 000	132 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	359 368	97 130	108 000	11,2	108 000	108 000
TOIMINTATUOTOT	1 651 244	750 930	523 697	-30,3	523 697	523 697
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-1 818 048	-1 808 218	-1 403 182	-22,4	-1 408 702	-1 408 702
PALKAT JA PALKKIOT	-1 234 681	-1 229 836	-1 122 880	-8,7	-1 127 441	-1 127 441
HENKILÖSIVUKULUT	-583 367	-578 382	-280 302	-26,0	-281 261	-281 261
PALVELUJEN OSTOT	-32 614 761	-33 268 673	-1 393 955	-95,8	-1 393 955	-1 393 955
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-60 791	-23 480	-36 250	54,4	-36 250	-36 250
AVUSTUKSET	-733 577	-653 000	-861 000	31,9	-561 000	-561 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-173 301	-156 892	-219 290	39,8	-219 290	-219 290
TOIMINTAKULUT	-35 400 478	-35 910 263	-3 913 677	-89,1	-3 619 197	-3 619 197
TOIMINTAKATE	-33 749 234	-35 159 333	-3 389 980	-90,4	-3 095 500	-3 095 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-29 322	-43 554	-188 657	333,2	-188 657	-188 657
TILIKAUDEN TULOS	-33 778 556	-35 202 887	-3 578 637	-89,8	-3 284 157	-3 284 157

*) Sisältää tulosalueen Sosiaali ja terveys

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tulosalue: KASVATUS- JA KOULUTUSPALVELUT

Toiminta on budjettirahoitteista.

Tulosalueen kuvaus, nykytila ja toimintaympäristön muutokset

Kasvatus- ja koulutuspalvelut kuuluvat kunnan perustehtäviin ja ne muodostavat keskeisen toimintakokonaisuuden lapsiperheiden palvelu- ja tukijärjestelmässä. Kasvatus- ja koulutuspalvelut sisältävät varhaiskasvatuspalvelut, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.

Kaupunkistrategian hyvinvointiohjelman mukaisesti tavoitteena on tarjota laadukkaita ja oikein mitoitettuja kasvatus- ja opetuspalveluja. Tavoitteena on sujuva yhteistyö ja -toiminta kaupungin eri toimialojen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Väestökehitys vaikuttaa kasvatus- ja koulutuspalveluiden kysyntään ja käyttöön. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Harjavallan kaupungissa kasvatus- ja koulutuspalveluiden tarve on vähenvä. Varhaiskasvatuspalveluiden tarve vähenee jonkin verran tulevien vuosien aikana, mikäli väestöennuste toteutuu. Vuonna 2023 tarve pysyy kuitenkin vielä lähes vuoden 2022 tasolla muutamaa perhepäivähoidon hoitopaikkaa lukuun ottamatta. Varhaiskasvatuksen henkilöstötarpeeseen vaikuttaa lakimuutos henkilöstömitoituksesta, jonka vuoksi henkilöstöä tarvitaan edelleen, kuten edellisinäkin vuosina. Henkilöstötarvetta määrittävät myös pienimpien lasten kasvava määrä sekä varhaiserityiskasvatuksen tarve. Perusopetuksessa lasten määrän väheneminen konkretisoituu ennusteen mukaan vuoden 2027 jälkeen.

Talousarviota tarkasteltaessa on otettava huomioon, että oppivelvollisuuden laajentuminen tuo lisäkuluja materiaalien sekä rekrytoinnin myötä. Lisäkuluja tuo myös perustetut vaativan erityisen tuen (Vertti) -opetusryhmät. Ryhmät on perustettu, koska kyseistä palvelua ei ole enää saatavana seutuyhteistyönä ja toisaalta myös siksi, että kaupungissa on ikäluokkia, joissa kyseisen palvelun tarvitsijoita on keskimääräistä enemmän.

Viimeistään korona-aika etäopetuksineen on osoittanut, että oppilaiden tietokoneisiin on panostettava suunnitelmallisesti. Talousarvio sisältää edelleen kahden ikäluokan (neljäs ja seitsemäs luokkaste) leasing-koneet. Hankintoja jatketaan niin, että lukuvuonna 2023-2024 kaikilla perusopetuksen oppilailla luokilla 4-9 on käytössä tietokoneet.

Kaupungin strategisena tavoitteena on kasvattaa asukasmäärää. Sivistyspalveluiden tavoitteena on hyviä ja kattavia palveluita järjestämällä edesauttaa tavoitteen saavuttamista. Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään uudehkoissa ja toimivissa tiloissa, koulukeskuksen uudistushanke tähtää toimiviin ja nykyaikaisiin oppimisympäristöihin, lukiokoulutusta kehitetään laajemman opiskelijajoukon saavuttamiseksi, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluita kehitetään, jotta yhä useampi kuntalainen, mutta myös Harjavaltaan muuttoon harkitseva, pystyy löytämään mielekkäitä tapahtumia tai harrastuksia. Markkinointia ja muuta näkyvyyttä kehitetään tavoitteena kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden asiakasmäärän kasvattaminen.

Varhaiskasvatuspalvelut

Kuvaus ja nykytila

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa aiempaa enemmän painottuvat pedagogiset menetelmät ja ratkaisut. Näillä tuetaan lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistetään hyvinvointia.

Talousarviovuonna 2023 päiväkotihoito järjestetään edelleen Joenrannan ja Vinnarin päiväkodeissa. Vinnarin päiväkotityydyttää ensisijaisesti lasten vuorohoidon tarpeen. Pohjoisrannan päiväkotirakennuksessa tapahtuva toiminta kuuluu hallinnollisesti Joenrannan päiväkodin alaisuuteen. Kunnallista perhepäivähoitoa tarjotaan seitsemän hoitajan voimin.

1-4-vuotiaiden lasten peruspäivähoitoa järjestetään kunnallisessa perhepäivähoidossa ja pääosin Pohjoisrannan päiväkodissa. Vinnarin päiväkotit vastaa osaltaan alle kouluikäisten lasten vuorohoidosta sisältäen vuorohoitolasten esiopetuksen. Joenrannan päiväkodissa järjestetään 3-6-vuotiaiden peruspäivähoitoa ja 6-vuotiaiden esiopetusta.

1.9.2022 Harjavallan varhaiskasvatukseen on osallistunut 257 lasta.

Varhaiskasvatus toimii kiinteässä yhteydessä perusopetuksen kanssa muodostaen lapselle saumattoman kasvamisen ja oppimisen polun.

Lasten määrät ikäluokittain:

Ikäluokka	Lasten määrä syyskuussa
2016 (11.8.2022 alkaen esiopetusikäisiä)	53
2017	53
2018	57
2019	39
2020	48
2021	46
2022	43 (arvio)
Päivähoitoikäiset ja esioppilaat yhteensä 1.9.2022	296 (luvussa ei ole mukana v:n 2022 syntyneitä)

Varhaiskasvatuksen varatut hoitopaikat 1.9.2022

Päiväkodit	Lapsia yhteensä	Päivähoidossa kokopäivähoitossa	Esiopetuksessa ja osapäivähoitossa	Vain esiopetuksessa	Täyttöaste
Joenranta	90	60 (kokopäivähoito)	28 (esiopetuksen lisäksi osapäivähoitossa)	2	100%
Pohjoisranta	40	40 (kokopäivähoito)		-	100 %
Vinnari	99	69 (vuorohoito) 10 (kokopäivähoito)	19 (esiopetuksen lisäksi osapäivähoitossa)	-	100 %
Perhepäivähoito	28	28		-	
Yhteensä	257	205	46	2	

Lapsia kotihoidon tuen piirissä keskimäärin kuukaudessa	48 perhettä ja 60 lasta
---	-------------------------

Toimintaympäristön ja toiminnan keskeiset muutokset

Nykyinen varhaiskasvatuslaki astui voimaan 1.9.2018. Syksystä 2021 Harjavalta ei ole kuulunut enää varsinaiseen kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun, vaan toimii ministeriön määräyksestä yhtenä verokkikuntana varsinaisille kokeilukunnille. Näin tapahtuu edelleen toimintakautena 2022-2023.

Toimintakauden 2022-2023 alussa kunnallisten varhaiskasvatuspalveluiden piirissä oli 86,82 % kaikista harjavaltaisista päivähoidoikäisistä (syntymävuodet 2016-2021). Alle vuoden ikäiset lapset hoidetaan pääsääntöisesti kotona. Harjavallassa on paljon vuorotyöperheitä, joille sopiva ratkaisu on vuorohoitopalvelu. Iltaisin, öisin ja viikonloppuisin vuorohoidossa olevien lasten osuus kaikista harjavaltaisista varhaiskasvatuspalveluiden käyttäjistä on 26,85 %.

Heinäkuun 2021 lopulla otettiin käyttöön uusi Vinnarin päiväkoti, jossa järjestetään kaupungin lasten vuorohoito (päiväkodissa on myös pieni määrä ns. päivälapsia). Syksystä 2021 alkaen yksi Joenrannan päiväkodin ryhmä muutettiin integroiduksi erityisryhmäksi, ja tämän lapsiryhmän toiminta on vakiintunut lasten erityistarpeista johtuen.

Joenrannan päiväkodin integroidusta erityisryhmästä huolimatta myös muihin päiväkotien ryhmiin on edelleen sijoitettu erilaisen diagnoosin omaavia sekä erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia, jotka tarvitsevat avustajaa tai muuta henkilöstön lisäresurssia päivittäisissä toiminnoissaan. Useamman lapsen avustajan tarve on pysyvä ja lisähenkilöstöä on jouduttu palkkaamaan.

Pienten lasten määrän kasvu ja perhepäivähoitajien määrän lasku kunnallisessa päivähoitossa vuoden 2021 aikana ja edelleen vuonna 2022 edellytti, että Pohjoisrannan päiväkodin tiloihin perustettiin uusi päivähoitoryhmä ainakin toimintavuoden 2022-2023 ajaksi. Todennäköistä on, että tälle ryhmälle on tarvetta seuraavanakin vuonna.

Varhaiskasvatuspalveluissa sekä pienten lasten että osin subjektiivisen kokopäiväisen hoidon suhteellinen määrä on lisääntynyt vuoden 2022 aikana.

Valtakunnalliset varhaiskasvatusta koskevat lakimuutokset sekä palkkaukseen liittyvät tekijät ovat antaneet aiheen muuttua varhaiskasvatuksen henkilöstön nimikkeitä niin, että avustajan toimet on muutettu lastenhoitajan toimiksi. Varhaiskasvatuksessa on pulaa koulutetusta ja osaavasta työvoimasta, mikä heijastuu myös Harjavaltaan.

Harjavallan kaupunki työntajana edisti sekä varhaiskasvatuksen opettajien että varhaiskasvatuksen lastenhoitajien asemaa nostamalla työntekijöiden peruspalkkaa vuoden 2022 aikana vastaamaan seutukunnissa maksettavia palkkoja.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärää lisätään tilapäisesti syksystä 2022 alkaen vähintään kesän 2023 loppuun Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä hankerahoituksilla. OKM on myöntänyt esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen hankerahaa varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen sekä varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseen. Tällä hankerahalla pystytään palkkaamaan 4-5 työntekijää parin vuoden ajaksi sekä lisäämään panostusta henkilöstön osaamisen kehittämiseen esimerkiksi koulutusten avulla. Lisäksi pieni avustusmäärä on osoitettu kaksivuotisen esiopetuksen verrokkiryhmänä toimimisen kuluihin.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välinen vuoropuhelu on jatkuvaa ja merkittävää. Yhteistyö on tiedon välittämistä, yhteisten menettelytapojen etsimistä ja hyvien käytäntöjen vaihtamista.

Tavoitteet

Tavoite	Perheet saavat asiakaslähtöistä ja ammattitaitoista palvelua
Toimenpide	Panostus rekrytointiin ja henkilöstön koulutukseen
Arviointikriteeri/mittari	Perheiden arvio varhaiskasvatuspalveluiden tasosta. Mittarina arviointijärjestelmä, jossa palveluja arvioidaan asteikolla 1-5.
Tavoitetaso	Asiakastyytyväisyys ka. 4

Tavoite	Kustannustehokkuus ja varhaiskasvatuspaikat kattavasti käytössä
Toimenpide	Lasten oikeanlainen sijoittaminen hoitopaikoille ja henkilöstöresurssien järkevä kohdentaminen. Etsitään kustannustehokkaita ratkaisuja.
Arviointikriteeri/ mittari	Toimintakulut/asukas Päiväkotien käyttöaste
Tavoitetaso	Käyttöaste pysyy ennallaan Henkilöstömitoitus vastaa asetuksen mukaista henkilöstömitoitusta Maltillinen kustannuskehitys

Tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA2022	TA2023
Peruspäiväkodit lasten määrä	184	178	132	132	130
Täyttöaste	100	100	100	100	100
Vuoropäiväkoti lasten määrä	85	80	99	99	99
Täyttöaste	100	100	100	100	100
Perhepäivähoito- lasten määrä	40	40	36	36	28
Esioppilaiden määrä	77	77	62	57	40
Lasten kotihoidon tuki/ perheiden määrä	69	69	69	46	48
lasten määrä	95	95	95	58	60
Päivähoito/ toimintakulut €/asukas	470	470	470	480	495
Esiopetus/ toimintakulut € /asukas	58	58	58	60	71

Tunnuslukuna käytetään päiväkotien osalta täyttöastetta, eli kirjoilla olevien lasten määrää suhteessa rakenteellisiin hoitopaikkoihin. Perhepäivähoidon osalta täyttöastetta ei mitata, lähtökoh- tana on oikea täytön määrä / hoitaja.

Perusopetus

Kuvaus ja nykytila

Perusopetuksen tarkoituksena on kasvattaa ja opettaa oppivelvollisuusikäisiä opetussuunnitel- massa määritellyllä tavalla ja päästä esitettyihin tavoitteisiin vuorovaikutuksessa huoltajien kanssa.

Vuosiluokkien 1-6 perusopetusta järjestetään Pirkkalan koulussa sekä Keskustan alakoulussa ja vuo- siluokkien 7-9 perusopetusta Keskustan yläkoulussa.

Perusopetuslain tarkoittaman koululaisten iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Iltapäivätoiminnalla ediste- tään lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta, ennaltaehkäistään syrjäytymistä ja lisätään osallisuutta. Koululaisten aamutoimintaa järjestetään Keskustan alakoululla klo 6.30-9.00 ja iltapäivätoimintaa järjestetään Pirkkalan koululla sekä Keskustan alakoululla koulupäivinä klo 12.15-16.15.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Keskustan alakoulun tiloissa ja ympäristössä myös kesä- kuun 2023 alun ja juhannuksen välisenä aikana arkipäivisin klo 8-16. Ohjaajina toimivat sivistyspal- veluiden koulunkäynninohjaajat. Toiminnasta veloitetaan maksu.

Perusopetuksen oppilaille tarjotaan kesäloman ajan mahdollisuus lounaaseen arkipäivisin.

Harjavallan sairaalan nuorisopsykiatrian osastolla toimii perusopetusta järjestävä sairaalakouluyksikkö, jolla turvataan psykiatrista sairaalahoitoa vaativille nuorille osallistumisoikeus perusopetukseen.

Kaupungissa toimivaan lastensuojelulaitoksen tiloihin on sijoitettuna tarpeen mukaan opetusta 7-9-vuosiluokkien oppilaille. Harjavallassa sijaitsevaan lastensuojelulaitokseen suunnitellaan syksyn 2022 tilanteen mukaan myös perusopetuksen vuosiluokkien 1-6 oppilaiden osastoa. Tilanne ei kuitenkaan ole talousarviota suunniteltaessa riittävällä tavalla selvillä. Lastensuojelulaitoksessa annettavalla opetuksella turvataan laitokseen sijoitettujen peruskouluikäisten nuorten oikeus perusopetukseen silloin, kun lapsen tai nuoren elämäntilanne edellyttää erityisiä opetusjärjestelyjä.

Tulosalueen toimintaympäristön ja toiminnan keskeiset muutokset

Harjavallan kaupunkistrategian hyvinvointiohjelman mukaisesti perusopetuksessa edistetään lasten ja nuorten hyvinvointia ja tehostetaan ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä yhteistyössä sote-palveluiden kanssa. Harjavallassa tehostetun ja erityisen tuen oppilaita on merkittävästi enemmän verrattuna valtakunnalliseen keskiarvoon.

Elokuun 2022 alussa Keskustan alakoulussa aloitti viisi erityisopetuksen pienryhmää sekä kaksi vaativan erityisen tuen ryhmää. Ensimmäinen vaativan erityisen tuen ryhmä perustettiin elokuussa 2021 ja toinen elokuussa 2022. Ryhmät koostuvat esiopetusikäisistä ja 1. luokan oppilaista, joilla tuen tarve vaatii erityiskoulutusoista tukea. Vaativan erityisen tuen (Vertti) ryhmiin on resursoitu riittävä määrä henkilökuntaa vastaamaan tähän tuen tarpeeseen.

Pirkkalan koulussa on lukuvuonna 2022-2023 yhteensä 116 oppilasta: kuusi opetusryhmää sekä joustava pienryhmä 4.-6.luokkien oppilaille. Pirkkalan koulun oppilaista 30% tarvitsee tehostettua tai erityistä tukea oppimisessaan tai koulunkäynnissään. Oppilaista 8% on S2-oppilaita.

Pirkkalan alakoulussa on yksi pienryhmä. Elokuun alusta 2020 pienryhmän toiminta on vakinaistettu erityisluokanopettajan vakanssin myötä. Oppilaiden tuen tarpeet ja pitkäjänteinen toiminta edellyttävät pysyvää henkilöstöä. Hankerahalla on saatu määräaikainen koulunkäynninohjaaja lukuvuodeksi 2021-2022 etäopetuksen aiheuttaman oppimisvajeen korjaamiseksi. Erityistä ja tehostettua tukea tarvitsevien ja S2-oppilaiden määrän lisääntyminen ja heidän osittainen integraationsa yleisopetuksen luokkiin vaikuttaa siihen, että koulunkäynnin ohjaajan tarve on pysyvä, joten yksi määräaikainen toimi muutetaan vakinaiseksi.

Keskustan alakoulussa on lukuvuonna 2022-2023 yhteensä 22 opetusryhmässä 317 oppilasta. Oppilaista yli 35 prosentilla on tehostetun tuen tai erityisen tuen päätös. Tämä tarkoittaa sitä, että yli kolmannes koulun oppilaista tarvitsee tavallista enemmän tukea oppimisessaan tai koulunkäynnissään. Tuen tarve voi olla oppimisen vaikeus tai hitaus, käyttäytymisen haasteet, tai molempia. Osalla oppilaista on fyysisiä heikkouksia tai terveydellisiä pulmia, jotka vaativat jatkuvaa tukea ja seurantaa (näkö- ja kuulovamma, liikuntarajoitteisuus, diabetes, epilepsia, reuma jne.).

Opetusryhmistä 16 on yleisopetuksen ryhmiä eli tavallisia koululuokkia. Suuri osa edellä kuvatuista tukea tarvitsevista oppilaista käyvät koulua näissä opetusryhmissä. Koulun neljässä erityisopetuksen ryhmässä on yhteensä 36 oppilasta, jotka tarvitsevat erityistä tukea. Yhteensä neljällä ryhmien oppilaista on kehitysvammadiagnoosi. Nämä oppilaat tarvitsevat kaikissa arjen tilanteissa erityistä huomiota.

Koulussa on kaksi vaativan erityisen tuen ryhmää: 1-2V -ryhmässä oppilaita on 8. Vertti 0-1 -ryhmässä oppilaita on neljä, joista kolme on esioppilaita. Koulunkäynnin ohjaajia on 1-2V -ryhmässä 3 ja opettajana erityisluokanopettaja. Vertti 0-1 -ryhmässä koulunkäynnin ohjaajia on 4 ja opettajana erityisluokanopettaja. Nämä oppilaat tarvitsevat kokoaikaista, henkilökohtaista ohjausta kaikissa toiminnoissa. Opiskelu tapahtuu pääsääntöisesti toiminta-alueittain tai yksilöllistetyin oppisisällöin.

Keskustan alakouluun on palkattu Opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahalla laaja-alainen erityisopettaja kalenterivuoden 2022 loppuun sekä kaksi opettajaa ja kaksi koulunkäynnin ohjaajaa koko lukuvuodeksi 2022-2023.

Keskustan yläkoulussa toimii 7.-9. luokkien pienryhmä ja joustavan perusopetuksen ryhmä (JOPO). Joustavan perusopetuksen ryhmä on tarkoitettu oppilaille, joiden koulumotivaatio on heikko ja jotka ovat tästä syystä vaarassa jäädä ilman päättötodistusta. Valintakriteereistä tiedotetaan huoltajia keväällä ja oppilaat valitaan saapuneiden hakemusten perusteella. Yksi erityisopettaja on saatu palkattua Opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksen turvin lukuvuoden 2022-2023 ajaksi yläkouluille.

Keskustan yläkoulussa on lukuvuonna 2022 - 2023 yhteensä 186 oppilasta 13 opetusryhmässä. Opetusryhmistä yhdeksän on yleisopetuksen luokkia, yksi on jopo-luokka sekä kaksi pienryhmää yläkoulussa ja yksi pienryhmä, joka sijaitsee Eemelin lastensuojelulaitoksen yhteydessä. Viimeksi mainittu ryhmä on tarkoitettu pääasiassa muualta Harjavaltaan sijoitetuille nuorille. Lisäksi sairaalakoulussa on yksi opetusryhmä. Erityisen tai tehostetun tuen piirissä on kaikkiaan 35,63 % oppilaista eli 67 oppilasta. Oppilaista 22,34 %:lla (42 oppilasta) on tehostetun tuen ja 13,29 %:lla (25 oppilasta) erityisen tuen päätös. Suuri osa tukea tarvitsevista oppilaista eli 28,94 % on yleisopetuksen ryhmissä. Yläkoulun hallinnoimissa pienryhmissä on yhteensä 36 oppilasta.

Kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa ja strategiassa sivistystoimialan toiminnallisena tavoitteena on kehittää kouluja hyvinvointikeskuksiksi. Vaikka tavoitteen täyttäminen on haasteellista, kaupungin sivistyspalvelut tavoittelee sitä osaavan henkilökunnan voimin. Lisäksi koulunkäynnin ohjaajien työtuntiresurssiin tehdään kyseisen tavoitteen mukainen lisäys muuttamalla osa-aikaiset koulunkäynnin ohjaajan työsuhteet täyteen työaikaan.

Perusopetuksen oppilasmäärät ja oppilasennusteet 2018-2028

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028
1.-6.lk	409	392	408	422	430	419	387	375	337	310
7.-9.lk	234	228	215	190	188	183	210	216	231	222
Yht.	643	623	623	612	618	602	597	591	568	532

Lukiokoulutus

Lukiokoulutus antaa valmiudet hakeutua yliopisto- ja ammattikorkeakouluopintoihin sekä lukion oppimäärään perustuviin ammatillisiin opintoihin. Lukiokoulutuksen järjestämisessä huomioidaan lukiokoulutuksen yhteys peruskoulun aineenopetukseen. Lukiokoulutuksen uudistuksessa tuntijako pysyy samana, opetussuunnitelman perusteet (LOPS2021) on julkaistu marraskuussa 2019 ja niiden mukainen opetus alkoi elokuussa 2021. Uusi lukiolaki on astunut voimaan kokonaisuudessaan 1.8.2021. Lukiouudistuksen myötä opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen ja henkilökohtaiseen ohjaukseen, joka jatkuu myös lukion jälkeen. Lukiolla on velvollisuus korkeakoulu yhteistyöhön. Ylioppilastutkinnon merkitys on korostunut osana korkeakoulujen todistusvalintauudistusta. Laki opivelvollisuudesta muuttui elokuun 2021 alusta alkaen. Toteutuessaan laki tuo uusia velvoitteita kaupungille. Kaikkien velvoitteiden taloudellisen vaikutuksen suuruus ei ole edelleenkään selvillä, mutta oppimateriaalin, laitteiston sekä sen, että kunnalla on velvoite tarjota aiempaa laajemmin tukea opiskelijoille, tuo lisäkustannuksia talousarviovuodelle 2023 noin 60 000 euroa.

Hallinnollisilla ratkaisuilla on parannettu lukiokoulutuksen kustannustehokkuutta. Elokuussa 2022 Harjavallan lukioon ilmoittautui 26 opiskelijaa. Opiskelunsa aloittaneiden määrä oli kuitenkin 25. Määrällinen kehitys ja ennuste tuleville vuosille käyvät ilmi oheisesta taulukosta. Ennusteissa vuosille 2023 ja 2024 näkyy kyseisten ikäluokkien pieni koko.

Harjavallan lukion opiskelijamäärää yritettiin kasvattaa 2022 aloittamalla frisbeegolf-lukiotoiminta lukion perinteisen toiminnan sisälle yhteistyössä Satakunta Sports Academyn sekä paikallisten seuratoimijoiden kanssa. Hakijoita ei ollut tarpeeksi, mutta ajatus nähtiin toteuttamiskelpoisena ja sitä jatkopalostetaan niin, että toimintaa suunnitellaan liikuntapainotuksena ja sen arvioidaan tukevan lähes lajin, kuin lajin tavoitteellista harrastajaa. Hanke luo edelleenkin edellytykset tarjota lukion opiskelijapaikkoja ulkopaikkakuntalaisille opiskelijoille ja täten parantaa oleellisesti Harjavallan lukion mahdollisuuksia alueen lukioiden välisessä pudotuspelissä. Vuoden 2023 osalta lisäkustannusten on laskettu olevan 40 000 euroa. Tulevien vuosien kustannusten voidaan arvioida lisääntyvän n. 20 000 eurolla / ikäluokka, kunnes kaikilla lukion vuosiluokilla on kyseistä toimintaa.

Lukiokoulutus, opiskelijamäärät laskentapäivinä sekä ennuste 2016-2025

Vuosi	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	80	74	74	79	86	79	67	76	80	85

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tavoitteet vuodelle 2023

Tavoite	Tyytyväisyys kaupungin järjestämiin koulutuspalveluihin
Toimenpide	Kehitetään sivistyspalveluita yhdessä kuntalaisten kanssa
Arviointikriteeri	Palvelutyytyväisyys
Tavoitetaso	Palvelutyytyväisyys on hyvällä tasolla

Tavoite	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen
Toimenpide	Riittävät tukitoimet

Arviointikriteeri/mittari	Oppilashuollon toimijat / oppilas
Tavoitetaso	Oppilashuollon toimijoiden määrä ja vaikuttavuus ovat riittävällä tasolla

Tunnusluvut

Perusopetus	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Opintojen jatkuminen perusopetuksen jälkeen	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Arvio koulutuspalveluiden laadusta							
huoltajat	7,4	7,8	>8	>8	>8	>8	>8
oppilaat	8,2	7,9	>8	>8	>8	>8	>8
henkilöstö	8,4	7,6	>8	>8	>8	>8	>8
Käyttötalouden toteuma nettokustannukset/oppilas, e	7922	8632	8725	9056	9347	9149	10842
Lukiokoulutus							
Opintoihin hakeutuneiden osuus ikäluokasta %	26,8	26,7	35,7	34,5	38,4	36,6	33
Keskeyttämisaste %	3,8	0	4,3	0	3,8	0	0
Tyytyväisyys, toisen vuosiluokan opiskelijat	8	>8	>8	>8	>8	>8	>8
Käyttötalouden toteuma nettokust/opiskelija, e	10276	10618	10192	11331	9958	10753	12446

Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen henkilöstömuutokset

Hyvin suureksi ongelmaksi on muodostunut varhaiskasvatuksen järjestämisen vaatima kaupungin hallinnollinen resurssi. Valtion taholta on jatkuvasti lisätty vaateita varhaiskasvatuksen järjestäjän toiminnalle. Varhaiskasvatuksesta vastaavan viranhaltijan virka nähdään tarpeelliseksi lähes kaikissa saman kokoluokan kunnissa Suomessa. Kyseistä virkaa tarvitaan myös Harjavallan varhaiskasvatus-toimintojen hallinnoinnissa. Jotta Harjavallan varhaiskasvatuksessa pystytään tukemaan lapsia tuen tarpeen vaatimalla tavalla, päiväkotien johtajien aika pitää pystyä suuntaamaan pedagogisten tuki-toimien kehittämiseen ja varhaiskasvatuksen laadun vahvistamiseen. Jos päiväkodin johtajien aika

kuluu nykytilanteen mukaisesti muuhun työhön, tilanteiden muuttaminen talouttakin ajatellen on mahdotonta. Vaarana on, että tästä maksetaan kalliimpia tukitoimia korjaavana toimintana. Talousarvio sisältää siis varhaiskasvatuspäällikön vakinaisen viran perustamisen.

Kuntiin jää hyvinvointialueiden toiminnan alkaessa joitakin toimintoja, jotka kuntien on otettava vastuulleen, vaikka ne ovat aiemmin olleet terveydenhuollon tai muiden toimijoiden hallinnassa. Kyseisiin toimintoihin sisältyy myös verrattain laaja raportointivastuu. Hyvinvointityö on tällainen toiminto. Talousarvio sisältää hyvinvointikoordinaattorin vakinaisen toimen perustamisen vuoden 2023 alusta lukien. Toimi sisältää hyvinvointisuunnitelman ja hyvinvointikertomuksen ylläpidot ja niiden vaatiman toimeenpanevan työn. Lisäksi hyvinvointikoordinaattorin toimenkuvan suunnitellaan sisältävän ehkäisevän ne päihdetyön sisällöt, jotka siirtyvät kaupungin tehtäviksi. Myös hankkeiden, joihin kaupunki osallistuu tai järjestää, hallinnointiin liittyviä tehtäviä suunnitellaan kuuluvan hyvinvointikoordinaattorin toimenkuvaan.

Lastensuojelulaitos Eemeliin perustetaan alakouluikäisten lasten ryhmä. Opetusryhmän muodostamiseksi perustetaan 1.1.2023 lukien määräaikainen erityisluokanopettajan virka sekä määräaikainen koulunkäynninohjaajan toimi. Opetustiloina pyritään käyttämään Eemelin omia tiloja.

Perusopetuksen järjestämistä määrittää tällä hetkellä yhä enemmän kasvava tuen tarve. Keskustan alakoulussa on toiminut jo kahden lukuvuoden ajan myönnettyjen hankeavustusten turvin määräaikaisilla työsopimuksilla erityisopettaja. Erityisopettajan virka vakinaistetaan alkaen 1.1.2023. Näin tehdään, koska tarve on vähintäänkin jatkuva ja yhä kasvusuunnassa, ja jotta emme ajaudu tilanteeseen, jossa kaupunki toimisi määräysten vastaisesti ketjuttamalla virkojen täyttöä. Lisäksi Keskustan alakouluun perustetaan tuen vahvistamiseksi määräaikainen koulunkäynnin ohjaajan toimi 1.1.2023 alkaen.

Perusopetukseen perustetaan vakinainen erityisluokanopettajan virka 1.8.2023 lukien. Viran sijoituspaikka virkasuhteen alkaessa on Pirkkalan koulu. Pirkkalan koulun määräaikaisen koulunkäynnin ohjaajan toimi vakinaistetaan 1.8.2023 lukien. Perusteita vakinaistamiselle ovat mahdollisuudet pysyvän henkilökunnan luonnille. Tämä taas mahdollistaa nykyistä huomattavasti paremmin toiminnan kehittämisen ja pitkäjänteisyyden. Erityisen tuen tarpeessa olevat lapset hyötyvät tutusta ja turvallisesta ohjaajasta, joka ei vaihdu joka lukuvuosi. Vakinaisiin toimiin on todennäköisempää saada rekrytoitua ammattitaitoista henkilökuntaa ja näin välttää myös määräaikaisuuksien ketjuttamiselta. Pirkkalan koulussa ohjaajien merkitys on suuri, koska myös Pirkkalassa suurin osa erityisen tuen lapsista on yleisopetuksen luokissa ja luokkakoot ovat siihen nähden melko suuret.

Harjavallan kaupungin sivistyspalveluissa on ollut käytäntönä palkata koulunkäynnin ohjaajia osaaikaisina 30 tunnin viikkotyöajalla. Näin on tehty sekä määräaikaisten, että vakinaisten tointen ollessa kyseessä. Kasvanut oppilaiden tuen tarve, työhallinnon määräykset, työntekijöiden yhdenvertainen kohtelu sekä mahdollisuus toimivien työjärjestelyjen tekemiseen ohjaavat kaupunkia muuttamaan koulunkäynnin ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien työajaksi täyden työajan. Muutos sisältyy talousarvioon.

Opetushallituksen sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön avustusten turvin on tehty rekrytointeja. Varhaiskasvatukseen on palkattu määräaikaisilla työsopimuksilla toimintakauden 2022-2023 ajaksi

kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa sekä yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Perusopetukseen on hankerahan turvin palkattu kaksi koulunkäynnin ohjaajaa, kaksi opettajaa sekä yksi erityisopettaja.

Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yleiset tavoitteet vuosille 2023-2025

Lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään lisäämällä varhaista tukea ja vahvistamalla lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Syrjäytymistä ehkäistään monialaisella yhteistyöllä huomioiden myös kolmannen sektorin merkitys hyvinvoinnin edistämässä.

Toimintakulttuurin kehittämisen painopisteenä ovat toiminnalliset opetusmenetelmät ja vahvuuksien hyödyntäminen.

Yrittäjyyskasvatus ja erityisesti sisäisen yrittäjyyden painotus huomioidaan kaikilla koulutusasteilla. Perusopetuksessa otetaan käyttöön Nuori yrittäjyys pedagoginen ohjelma. NY Yrittäjyyskasvatuksen polku on pedagoginen ohjelmakokonaisuus, joka tarjoaa käytännönläheisiä työvälineitä lasten ja nuorten yrittäjyys-, työelämä- ja taloustaitojen vahvistamiseen. 1.-3.lk teemana on vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen ja 4.-6.lk teemana lähiympäristön, ammattien ja talouden kiertokulun oivaltaminen.

Lukiokoulutuksen vetovoimaa yhä kasvatetaan.

Hankkeet

Tavoitteena on osallistua niihin hankkeisiin, jotka tukevat asetettuja toiminnallisia tavoitteita.

Käynnissä olevat hankkeet, avustusprosentti sulkeissa:

Syrjäytymisen ehkäisy:

- Etsivä nuorisotyö; 60 000 e (70 %)
- Varhaiskasvatuksen tuen uudistaminen; 380 000 e (80 %)

Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen

- Varhaiskasvatuksen tasa-arvo; 160 463 e (80 %)
- Esi- ja perusopetuksen tasa-arvo; 173 750 e (80 %)

Opettajien täydennyskoulutus

- Osaava Satakunta; Pori hallinnoi, laskutus asukasluvun mukaan n. 3500 e / vuosi

Kansainvälisyystoiminta

- Keskustan alakoulun Erasmus+ -kansainvälisyys hanke 19 900 e (100%)
- Lukion Erasmus –kansainvälisyys hanke; 32 770 e. (100 %)

- Keskustan yläkoulun Erasmus-hanke; 28 926 e. (100 %)

Muut

- Lukiohanke 100Digi; Pori hallinnoi, Satakunnan lukiot mukana kehittämässä verkkotoimintaa
- Hyvinvoiva ja osallistava lukio, 15 912 e, (95 %)
- Lukion opinto-ohjaushanke; Pori hallinnoi, useita lukioita mukana
- Lukutaitohanke; 11 111 e (90 %)

322 KASVATUS- JA KOULUTUSPALVELUT	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	Muutos %	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	418 509	559 400	655 900	17,3	562 900	562 900
MAKSUTUOTOT	266 899	353 400	174 000	-50,8	174 000	174 000
TUET JA AVUSTUKSET	337 397	255 000	450 000	76,5	450 000	450 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	26 610	32 327	40 014	23,8	40 014	40 014
TOIMINTATUOTOT	1 049 415	1 200 127	1 319 914	10,0	1 226 914	1 226 914
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-7 503 786	-7 890 013	-8 813 530	11,7	-8 780 605	-8 780 605
PALKAT JA PALKKIOT	-6 078 300	-6 423 089	-7 050 130	9,8	-7 022 925	-7 022 925
HENKILÖSIVUKULUT	-1 425 486	-1 466 924	-1 763 400	20,2	-1 757 680	-1 757 680
PALVELUJEN OSTOT	-2 227 726	-2 173 913	-2 391 988	10,0	-2 391 988	-2 391 988
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-294 071	-286 670	-314 420	9,7	-314 420	-314 420
AVUSTUKSET	-199 216	-220 000	-180 000	-18,2	-180 000	-180 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 088 860	-1 181 110	-1 598 757	35,4	-1 598 757	-1 598 757
TOIMINTAKULUT	-11 313 659	-11 751 706	-13 298 695	13,2	-13 265 770	-13 265 770
TOIMINTAKATE	-10 264 244	-10 551 579	-11 978 781	13,5	-12 038 856	-12 038 856
VUOSIKATE	-10 264 244	-10 551 579	-11 978 781	13,5	-12 038 856	-12 038 856
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-50 613	-33 901	-9 812	-71,1	-9 812	-9 812
TILIKAUDEN TULOS	-10 314 858	-10 585 480	-11 988 593	13,3	-12 048 668	-12 048 668

Tulosalue: KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN PALVELUT

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tulosityksikön tavoitteena on kirjastolain mukaisesti edistää asiakkaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; tiedon saatavuutta ja käyttöä; lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteena on järjestää ajantasaiset, saavutettavat ja riittävän resurssien varustetut kirjasto- ja tietopalvelut sekä kulttuuripalvelut eri ikä- ja kohderyhmille.

Kirjasto on osa Satakirjastojen yhteisjärjestelmää, johon kuuluvat kaikki Satakunnan kunnat. Yhteisjärjestelmän ja toimivan logistiikan ansiosta kirjaston asiakkaille on tarjolla maksuttomasti koko maakunnan yleisten kirjastojen aineisto. Kirjastossa on käytössä omatoimiaika arkiaamuisin, jolloin asiakkaat pääsevät käyttämään kirjaston tiloja ja tietokoneita sekä lainaamaan ja palauttamaan lainausautomaattia käyttäen.

Kirjasto- ja kulttuuritoiminnan tärkeänä osa-alueena on lapsiin ja nuoriin kohdistuva työ, kuten erilaiset kirjastoseikkailut, tiedonhaunopetukset ja kirjavinkkaukset varhaiskasvatukseen, perus- ja lukio-opetuksen ryhmille. Näiden lisäksi kirjastossa tehdään ns. hakeutuvaa kirjastotyötä erityisryhmien kanssa, kuten Vinnaren ja Harjavallan sairaalan nuorten ryhmien sekä kehitysvammaisten nuorten ja nuorten aikuisten kanssa. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut on sitoutunut toiminnassaan sivistyslautakunnan hyväksymään kulttuurikasvatussuunnitelmaan, jossa on mukana useita kulttuuritoimijoita myös kolmannelta sektorilta.

Toiminnassa on huomioitu väestön ikääntyminen ja asetettu ikäihmisten kirjasto- ja kulttuuripalvelut yhdeksi tärkeäksi painopistealueeksi. Seniori-ikäisille järjestetään omia kerhoja, ja kirjasto- ja kulttuuripalvelut on aktiivisesti mukana vanhustenviikon tapahtumatarjonnassa. Kirjastolla on myös edustus vanhusneuvostossa. Harjavallan kirjasto on osa valtakunnallista digitukiverkostoa ja tarjoaa digitukea asiakkaille sekä henkilökohtaisena palveluna että ryhmäopastuksena resurssiensa mukaisesti.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa tehdään paljon yhteistyötä kaupungin eri yksiköiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kuten varhaiskasvatukseen, koulutoimen, perusturvan, neuvolan, nuorisotoimen ja erilaisten yhdistysten kanssa. Kirjasto- ja kulttuuritoiminnalla tuetaan lasten, nuorten, perheiden, yksinelävien ja ikäihmisten hyvinvointia ja elämän merkityksellisyyttä sekä osaltaan ennaltaehkäistään syrjäytymistä ja ongelmien kasautumista. Tavoitteena on lisätä myös asiakkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa palvelujen sisältöihin.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen yksikkö järjestää kaupungin viralliset juhlat. Vuosittain järjestetään myös useita muita kulttuuritapahtumia Harjavalta-salissa, kirjastossa ja muissa kaupungin tiloissa, usein yhteistyössä kolmannen sektorin ja muiden hallintokuntien kanssa. Asiakkaille tarjotaan myös omakustanteisia teatteri- ja kirjamessumatkoja. Kirjaston näyttelytilassa järjestetään näyttelyitä ja kirjastossa on myös Harjavallan Sotaveteraanien pysyvä perinnenäyttely ”Kun käsky kävi”. Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen henkilökunta osallistuu kaupungin viestinnän ja markkinoinnin kehittämiseen ja toteuttamiseen sekä toimittaa kaupungin Vallan Väylä –tiedotuslehteä.

Kolmannen sektorin toimijoita tuetaan vuosittain perus- ja kohdeavustuksin. Avustusten kokonaismäärä pyritään nostamaan vuoden 2020 tasolle eli 18 000 euroon.

Lehtilukusalia uudistetaan maltillisesti uusilla nojatuoleilla ja lukupaikoilla.

Kirjastoon otetaan oppisopimusopiskelija kirjastoavustajan työsuhteeseen. Arvioitu kesto on 1,5 vuotta.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tavoitteet vuodelle 2023

Tavoite	Palveluiden laadukkuus ja riittävät kokoelmat
Toimenpide	Riittävä ja asiantunteva henkilöstöresurssi; monipuolinen ja riittävä hankinta eri aineistolajeittain
Arviointikriteeri/mittari	Yleinen tyytyväisyys kirjasto- ja kulttuuripalveluihin/asiakaskysely
Tavoitetaso	Asiakastyytyväisyys vähintään 4,2 (asteikolla 1-5)
Tavoite	Kirjasto- ja kulttuuritoiminnan monipuolisuus
Toimenpide	Aktiivinen tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen vuoden mittaan eri kohderyhmät ja tapahtumalajit huomioiden
Arviointikriteeri/mittari	Eri kohderyhmille suunnattujen kirjasto- ja kulttuuritapahtumien määrä ja osallistujat Käyttäjäkoulutusten määrä tunteina ja osallistujat
Tavoitetaso	40 aikuisten tapahtumaa ja 1000 osallistujaa 90 lasten tapahtumaa ja 1600 osallistujaa 20 nuorten tapahtumaa ja 500 osallistujaa Käyttäjäkoulutusta 60 tuntia ja 1100 osallistujaa

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021 koko Suomi	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Määrätavoitteet						
Lainat/asukas	13,82	16,1	17,7	17,7	17,7	17,7
Kirjastokäynnit/asukas	5,85	5,6	8,3	7,5	7,5	7,5
<i>Tapahtumat</i>						
-tapahtumien määrä		64	120	150	150	150
-osallistujien määrä		1429	3000	3100	3100	3100
<i>Käyttäjäkoulutukset</i>						
-tuntimäärä		46	55	60	60	60
-osallistujien määrä		813	1000	1100	1100	1100
Kulttuuriavustuksen saajat		10	13	14	14	14
Tehokkuus/taloudellisuus						
Lainan hinta (kirjaston toimintakulut/lainat)	4,35	3,5	3,2	3,8	3,7	3,6

Käynnin hinta (kirjaston toimintakulut/kirjastokäynti)	10,27	10,1	6,9	9,0	8,7	8,5
Kirjaston toimintakulut/as. Kulttuurin toimintakulut/as.	60,10	56,5 4,5	57,0 5,4	67,4 7,0	65,6 7,1	63,7 7,0
Toiminnan laajuus						
Lainaaajia asukkaista	29,65 %	32,8 %	43,5 %	43,5 %	43,5 %	43,5 %
Kirjaston kävijät		38 122	57 029	50 888	50 888	50 888

Museotoimi

Museotoimen tavoitteena on museolain mukaisesti ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisutoimintaa.

Toiminnan painopisteet ovat kokoelmien ja museorakennusten ammatillisessa hoidossa ja kehitystyössä, näyttelytoiminnassa, tapahtumatuotannossa, toiminta-alueelle suuntautuvan kulttuurimatkailun ja imagorakentamisen kehittämistyössä ja yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Erityisesti painotetaan lasten ja nuorten kasvun tukemista, aktiivi-ikäisen väestön vapaa-aikapalvelujen monipuolistamista ja ikäihmisten elämänlaadun lisäämistä.

Harjavalan kaupungin museotoimi sisältää Emil Cedercreutzin museon (ECM) ja Huittisten museon (HuMu).

Emil Cedercreutzin museo on taide- ja kulttuurihistoriallinen museo, jonka omistaa Emil Cedercreutzin säätiö. Museon hallinnasta ja hoidosta vastaa Harjavalan kaupunki Emil Cedercreutzin säätiön ja Harjavalan kaupungin kesken vuonna 2021 solmitun hallintasopimuksen perusteella.

Museo koostuu taiteilijakoti Harjulasta, Maahengen temppelistä kansatieteellisine kokoelmineen, taidemuseosta kuvanveisto-, maalaus- ja siluettikokoelmineen, veistospuistosta sekä vaihtuvien näyttelyjen tiloista. Museon tallennus-, tutkimus-, opetus-, tapahtuma- ja näyttelytoiminta kohdentuu Emil Cedercreutzin elämäntyöhön, satakuntalaiseen taiteeseen 1950-luvulta lähtien, satakuntalaiseen agraarikulttuuriin ja näiden tulkintoihin modernin yleisötyön kautta.

Huittisten museo on Huittisen kaupungin omistama kulttuurihistoriallinen museo. Museon hallinnasta ja hoidosta vastaa Harjavalan kaupunki kyseisten kaupunkien välisen hallintasopimuksen perusteella. Museon tallennus-, tutkimus- ja näyttelytoiminta kohdentuu museon toiminta-alueen paikalliskulttuuriin sekä presidentti Risto Rytiin ja kuvanveistäjä, professori Lauri Leppäseen liittyviin aineistoihin.

Molemmat museotoimen alaiset yksiköt kuuluvat Satakunnan ammatillisesti hoidettujen museoiden verkostoon ja Museoliittoon sekä valtakunnalliseen ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto TAKOon, joka kehittää ja ylläpitää museoiden valtakunnallista tallennus-

työnjakoa, koordinoi nykydokumentointihankkeita sekä toimii museoiden kokoelmatyön ammatillisena keskustelufoorumina. Emil Cedercreutzin museo kuuluu valtakunnalliseen maatalousteemaisien museoiden Museoraitti-verkostoon.

Museotoimen tavoitteet vuodelle 2023

Tavoite	Museoiden houkuttelevuus
Toimenpide	Tarjotaan yleisöä kiinnostavia näyttelyitä, tapahtumia ja verkkosisältöä
Arviointikriteeri/mittari	Sisältötuotanto, kävijämäärät, tiedotus ja asiakastytyväisyys
Tavoitetaso	Vaihtuvia näyttelyitä 7 Tapahtumia yhteensä vähintään 30 Kävijämäärät yhteensä vähintään 9000 / vuosi Aukiolopäivät: ECM 230, HuMu114 Markkinointi ja tiedotus on näkyvää, oikein suunnattua ja tavoitettavaa. Media huomioi toiminnan säännöllisesti Verkkojulkaisujen määrä Asiakastytyväisyys vähintään tasolla 4 (asteikolla 1-5)
Tavoite	Laadukkaat museopalvelut
Toimenpide	Asiantunteva ja monipuolinen museotyöskentely
Arviointikriteeri/mittari	Yleisötyö. Kokoelmatyö. Sidosryhmäyhteistyö.
Tavoitetaso	Näyttelyopastuksia 400 Kokoelmapoliittinen ohjelma on käytössä Digitoituja objekteja 400 Sidosryhmäyhteistyö on vilkasta ja tuloksellista paikallisella, maakunnallisella ja valtakunnallisella tasolla

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Perusnäyttelyjen lukumäärä	10 ECM 7 HuMu 3	10 ECM 7 HuMu 3	10 ECM 7 HuMu 3	11 ECM 7 HuMu 4
Vaihtuvien näyttelyjen lukumäärä	7 ECM 6 Hu 1	7 ECM 7 Hu 1	7 ECM 6 HuMu 1	7 ECM 6 HuMu 1
Kulttuuritapahtumien lukumäärä	10 ECM 8	22 ECM 22 HuMu 0	28 ECM 25	30 ECM 26

	HuMu 2		HuMu 3	HuMu 4
Kulttuuritapahtumiin osallistuneiden lukumäärä	Ei tilastoitu	795 ECM 795 HuMu 0	1100 ECM 1000 HuMu 100	1150 ECM 1000 HuMu 150
Näyttelyopastusten lukumäärä	45 ECM 35 HuMu 10	22 ECM 11 HuMu 12	400 ECM 300 HuMu 100	400 ECM 300 HuMu 100
Digitoitujen objektien määrä	300	320 ECM 37 HuMu 283	400 ECM 300 HuMu 100	400 ECM 300 HuMu 100
Kävijämäärät	5070 ECM 4002 HuMu 1068	5183 ECM 4365 HuMu 818	9000 ECM 8000 HuMu 1000	9000 ECM 8000 HuMu 1000
Koululaisten ja opiskelijoiden käynnit (sisältyy kävijämääriin)	104 ECM 59 HuMu 45	243 ECM 131 HuMu 112	750 ECM 600 HuMu 150	750 ECM 600 HuMu 150
Ilmaiskävijät yhteensä (sisältyy kävijämääriin)	2427 ECM 2011 HuMu 416	2599 ECM 2257 HuMu 342	6250 ECM 5500 HuMu 750	6250 ECM 5500 HuMu 750
Avoinnaolopäivät	ECM 145 HuMu 117	ECM 208 HuMu 119	ECM 230 HuMu 116	ECM 230 HuMu 114
Toimintakulut/asukas	ECM 61 HuMu 5,3	ECM 63,1 HuMu 4,6	ECM 55 HuMu 6	ECM 60 HuMu 6

Museotoimen taloudelliset tavoitteet

Tulonmuodostusta pyritään kasvattamaan ulkopuolisella rahoituksella ja pääsylipputuloilla. Museotoimen molemmat yksiköt osallistuvat hankkeisiin ja etsivät aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta.

Museotoimen tavoitteet vuosille 2023-2025

Strateginen kokoelma-, tutkimus-, opetus-, tapahtuma- ja näyttelytoiminta
Paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen yhteistyön kehittyminen
Medianäkyvyyden ja asiakasmäärien myönteinen kehitys
Kaupunkilaisten kulttuuriharrastaneisuuden ja asumistyytyväisyyden lisääntyminen
Monikulttuurisuuden ja suvaitsevuuden edistäminen

ECM:

- Säätiö- ja kiltayhteistyö jatkuu vilkkaana ja tuloksellisena
- Yhteistyö kaikkien kouluasteiden kanssa (kulttuurikasvatussuunnitelma)

- Muu sidosryhmäyhteistyö
- Näyttely- ja tapahtumatuotannon, museopedagogiikan ja museon markkinoinnin kehittäminen
- Perusnäyttelyjen uudistamisen jatkaminen
- Julkaisutoiminnan jatkaminen
- Kokoelmahoidon ja varastointiolosuhteiden kehittäminen
- Veistospuiston täydentäminen ja viimeisteleminen
- Investoinneista käydään vuoropuhelua säätiön kanssa
- Museon muun rakennuskannan ja rakennetun kulttuuriympäristön hoidon tehostaminen
- Aktiivinen osallistuminen Harjavallan kaupungin imagorakentamiseen
- Turvallisuuden, saavutettavuuden ja työhyvinvoinnin edistäminen

Huittinen:

- Web-pohjaiseen kokoelmanhallintaohjelmaan siirtyminen
- Näyttelyjen ja näyttelytilojen uudistamisen suunnittelu
- Kokoelmien varastointiolosuhteiden parantaminen
- Kokoelmien saavutettavuuden parantaminen
- Huittisten kulttuuripolku -suunnitelman valmistelu ja käyttöönotto
- Sidoryhmäyhteistyö
- Näkyvyyden ja markkinoinnin tehostaminen
- Museokaupan kehittäminen

Liikunta ja ulkoilu

Liikunnan ja ulkoilun palveluilla edistetään kuntalaisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Liikunta- ja ulkoilupalveluiden tärkeimpänä tehtävänä on kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistävien terveys- ja kuntoliikuntapalveluiden tuottaminen. Liikunnan harrastamiselle taataan monipuoliset toiminnalliset edellytykset. Hyvä yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden, lähikuntien, kaupungin muiden hallintokuntien ja Karhukuntien kanssa on avainasemassa toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Kolmannen sektorin toimijoita tuetaan vuosittain perus- ja kohdeavustuksin.

Lasten ja nuorten liikuntatarjontaa lisätään, jotta lapset ja nuoret saadaan jo varhaisessa vaiheessa ymmärtämään liikunnan ja hyvän elämän välinen yhteys. Kaikille peruskoululaisille turvataan kuusi uintikertaa uimahalliin ja rajaton päiväkäyttö liikuntahalliin.

Terveys- ja kuntoliikunnan palveluja lisätään ja monipuolistetaan. Tavoitteeksi on asetettu, että yhä useampi työssäkäyvä pysyy työkykyisenä koko työuransa. Omasta kunnostaan huolehtivat eläkeläiset ovat terveempiä kuntalaisia. Ohjattujen liikuntaryhmien määrää tullaan edelleen lisäämään. Syksyllä 2023 liikunta- ja uimahalli täyttää 10 vuotta. Kymmenvuotisjuhlan kunniaksi suunnitellaan tapahtumia sekä muuta kuntalaisille järjestettyä erikoisohjelmaa. Tätä tarkoitusta varten talousarvioon on erikseen varattu 18 000 euroa välineiden sekä tarvikkeiden hankintaa varten. Liikunta- ja uimahallin käyttäjähinnoittelu uudistetaan alkuvuonna 2023 tavoitteena lisätä hallin käyttäjämäärää. Viestintää kehitetään vastaamaan entistä paremmin kuntalaisten odotuksia.

Nuorisotyö

Nuorisotyön tehtävänä on tukea lasten ja nuorten kasvua ja itsenäistymistä sekä edistää aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista. Nuorisotyö on luonteeltaan ennaltaehkäisevää ja nuorten kasvua tukevaa. Toiminnassa korostuu yhteisöllisyys, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen.

Nuorisotyössä luodaan edellytykset nuorisotoiminnalle tarjoamalla toimintatilat, toimintavälineistöä sekä taloudellista tukea avustusten kautta. Tavoitteeksi on asetettu nuorista välittäminen, osallisuuden ja kasvun tukeminen sekä nuoren näkökulman esiintuominen niin, että yhä useampi nuori kokee olevansa osa kuntaa. Tätä toteutetaan järjestämällä nuorisotalolla avoimien ovien päiviä sekä erilaisia tapahtumia ja teemailtoja. Nuorisotyö tekee yhteistyötä mm. koulujen, seurakuntien sekä lähikuntien kanssa nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi sekä palveluiden monipuolistamiseksi. Myös nuorisovaltuuston toimintaa kehitetään nuorten osallisuuden vahvistamiseksi.

Nuorisovaltuusto teki keväällä 2022 sivistyslautakunnalle aloitteen toisen nuoriso-ohjaajan toimen perustamisesta. Aloitteen mukainen rekrytointi mahdollistaa entistä tehokkaamman puuttumisen harjavaltalaisen nuorison keskuudessa esiintyviin epätoivottuihin ilmiöihin sekä nuorisotilan aukioloaikojen laajentamisen nykykäytäntöön verrattuna. Kyseinen ehdotus sisältyy vuoden 2023 talousarvioon.

Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyöntekijän tavoitteena on tukea koulutuksen ja työn ulkopuolella olevia nuoria ja ohjata heitä heille kuuluviin palveluihin. Etsivä nuorisotyö toimii moniammatillisissa tiimeissä ja viranomaisverkostossa mm. oppilaitosten, nuorisotyön, terveydenhuollon, sosiaalitoimen ja työvoimaviranomaisten sekä puolustusvoimien kanssa. Etsivä nuorisotyöntekijä osallistuu tarvittaessa kuntoutuksen asiakasyhteistyöryhmään. Etsivä nuorisotyö aloittaa työnsä nuoren kanssa nuoren antamien tietojen perusteella, myös viranomaisen voi ilmoittaa nuoren yhteystiedot etsivään nuorisotyöhön.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, joka tarjoaa nuorelle varhaisen kontaktin luotettavaan aikuiseen, maksuttomasti ja vapaaehtoisesti. Harjavallassa etsivä nuorisotyön työpiste sijaitsee työpajan yhteydessä, joka helpottaa nuoren polkua etsivältä työpajalle ja toisinkin päin. Etsivä nuorisotyö pyrkii vastaamaan nuoria koskettaviin ilmiöihin nopealla reagoinnilla. Etsivä nuorisotyö on vakinaistettu vuonna 2020. Aluehallintovirastolta haetaan valtionavustusta vuosittain etsivän nuorisotyön toteuttamiseen. Nykyinen valtionavustus kattaa tuen 12.8.2023 asti. Etsivä nuorisotyö tavoittaa vuosittain kymmeniä nuoria, joiden jäämistä yhteiskunnan toimintojen ulkopuolelle saadaan toiminnalla ehkäistyä. Harjavallassa arvioidaan olevan nuoria 15-28-vuotiaita palveluiden ulkopuolella 68-113. Tällä hetkellä Harjavallassa toimii kaksi etsivää nuorisotyöntekijää.

Liikunnan, ulkoilun ja nuorisotyön tavoitteet vuodelle 2023

Tavoite	Palvelujen laadukkuus
Toimenpide	Asiakastyytyväisyyskyselyt
Arviointikriteeri/mittari	Asiakkaiden tyytyväisyys liikunta-, ulkoilu- ja nuorisotyön palveluihin
Tavoite/tavoitetaso	Asiakastyytyväisyys vähintään 3,5 (asteikolla 1-5)

Tavoite	Palvelujen saatavuus
Toimenpide	Järjestetään houkuttelevia palveluita
Arviointikriteeri/mittari	Liikunnan ja nuorisotyön palveluiden käyttö
Tavoite/tavoitetaso	Käyttö- ja osallistujamäärät lisääntyvät edelliseen vuoteen verrattuna

Tavoite	Terveys- ja kuntoliikunnan kehittäminen
Toimenpide	Järjestetään houkuttelevia palveluita
Arviointikriteeri	Ohjattujen terveys- ja kuntoliikuntaryhmien osallistujamäärät
Tavoite/tavoitetaso	Ohjattujen ryhmien osallistujamäärät lisääntyvät edelliseen vuoteen verrattuna

Taloudelliset tavoitteet:

Toimiala pysyy annetussa budjetissa.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Honkala (kilpailut ja ottelut)	117	89	200	200	200	200
Liikuntasalit ja -halli (vuoroja / viikko)	---	---	110	110	110	110
KKI-kuntosalitoiminta (osallistujia/vuosi)	282	554	1 000	1 000	500	500
Liikunta- ja Uimahallin liikuntaryh- mät (osallistujia/vuosi)	5 231	2 369	9 000	9 000	9 000	9 000
Satakunnan haastepyöräily (suori- tuksia)	---	---	10 000	10 000	10 000	10 000
Nuorisotilat (kävijämäärä /vuosi)	2 982	1 637	4 000	4 000	4 000	4 000
Liikunta- ja uimahalli (kävijä- määrä/vuosi)	40 880	35 419	60 000	60 000	60 000	60 000
Liikunta- ja uimahalli (bruttomenot euroa/kävijä)	36,69	30,27	25,00	25,00	25,00	25,00
Liikuntahallin käyttötunnit / vko	---	---	50	50	50	50
Liikunta ja ulkoilu/ toimintaku- lut/asukas	215,6	183,3	213,6	213,6	213,6	213,6
Nuorisotyö/toimintakulut/asukas	29,27	25,8	29,0	29,0	29	29

Ulkoilun, liikunnan ja nuorisotyön yleiset tavoitteet vuosille 2023-2025

Kuntalaiset arvostavat tarjolla olevia palveluja. Palvelut ja toiminta kehittyvät ja monipuolistuvat.

396 KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN PALVELUT	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	Muutos %	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	242 259	347 699	360 911	3,8	360 911	360 911
MAKSUTUOTOT	18 624	22 400	92 300	312,1	92 300	92 300
TUET JA AVUSTUKSET	55 879	42 500	75 000	76,5	75 000	75 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	50 984	96 972	127 336	31,3	127 336	127 336
TOIMINTATUOTOT	367 746	509 571	655 547	28,6	655 547	655 547
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-867 017	-837 662	-990 241	18,2	-1 006 721	-1 006 721
PALKAT JA PALKKIOT	-684 893	-663 116	-792 261	19,5	-805 880	-805 880
HENKILÖSIVUKULUT	-182 125	-174 546	-197 980	13,4	-200 841	-200 841
PALVELUJEN OSTOT	-416 769	-541 067	-640 990	18,5	-640 990	-640 990
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-89 982	-98 070	-98 220	0,2	-98 220	-98 220
AVUSTUKSET	-44 970	-49 100	-71 000	44,6	-71 000	-71 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 234 979	-1 094 577	-1 454 925	32,9	-1 454 925	-1 454 925
TOIMINTAKULUT	-2 653 717	-2 620 476	-3 255 376	24,2	-3 271 856	-3 271 856
TOIMINTAKATE	-2 285 971	-2 110 905	-2 599 829	23,2	-2 616 309	-2 616 309

**SIVISTYSLAUTAKUNTA
HENKILÖRESURSSIT TA 2023 JA TS 2023-2025**

VAKINAINEN HENKILÖSTÖ	31.12.2022		TA 2023		TS 2024	TS 2025
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Sivistyslautakunta yhteensä	177	173	178	177	179	180
Sivistystoimen hallinto	1	1	2	2	2	2
Sivistysjohtaja	1	1	1	1	1	1
Hyvinvointikoordinaattori	0	0	1	1	1	1
Kasvatus- ja koulutuspalvelut yhteensä	157	153	156	155	157	158
Varhaiskasvutuspalvelut yhteensä	63	62	62	62	63	64
Varhaiskasvatuspäällikkö	0	0	1	1	1	1
Päiväkodit yhteensä	54	54	54	54	55	56
Päiväkodin johtaja	2	2	2	2	2	2
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2	2	2	2	2	2
Varhaiskasvatuksen opettaja	16	16	16	16	17	18
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	34	34	34	34	34	34
Perhepäivähoito yhteensä	9	8	7	7	7	7
Perhepäivähoitaja	9	8	7	7	7	7

VAKINAINEN HENKILÖSTÖ
31.12.2022
TA 2023
TS 2024
TS 2025

Vakanssit

Htv

Vakanssit

Htv

Vakanssit

Vakanssit

Koulutuspalvelut yhteensä	94	91	94	93	94	94
----------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Perusopetus yhteensä	83	80,5	86	85	86	86
Keskustan alakoulu rehtori	1	1	1	1	1	1
luokanopettaja	14	14	14	14	14	14
erityisopettaja	1	1	2	2	2	2
erityisluokanopettaja	6	5,5	6	6	6	6
Keskustan yläkoulu yläkoulun ja lukion rehtori	1	1	1	1	1	1
aineenopettaja	16	16	16	16	16	16
päätoiminen tuntiohjaaja	2	2	2	2	2	2
erityisopettaja	2	2	2	2	2	2
erityisluokanopettaja	5	5	5	5	5	5
Pirkkalan koulu luokanopettaja	7	7	7	7	7	7
erityisopettaja	1	1	1	1	1	1
erityisluokanopettaja	1	1	2	1,5	2	2
Koulutoimi						
koulunkäynnin ohjaaja/ip (Keskustan alakoulu)	14	12	14	14	14	14
koulunkäynnin ohjaaja (Keskustan yläkoulu)	8	8	8	8	8	8
koulunkäynnin ohjaaja/ip (Pirkkala)	4	4	5	4,5	5	5

Lukiokoulutus yhteensä	8	8	8	8	8	8
Aineenopettajat	8	8	8	8	8	8

Koulukuraattoripalvelut	3	2,5	0	0	0	0
Koulukuraattori	3	2,5	0	0	0	0

VAKAINEN HENKILÖSTÖ
31.12.2022
TA 2023
TS 2024
TS 2025

Vakanssit

Htv

Vakanssit

Htv

Vakanssit

Vakanssit

Kulttuuri- ja vapaa-ajan	19	19	20	20	20	20
---------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Museotoimi yhteensä	7	7	7	7	7	7
Museojohtaja	1	1	1	1	1	1
Museoamanuenssi	1	1	1	1	1	1
Konservaattori	1	1	1	1	1	1
Museomestari	1	1	1	1	1	1
Asiakaspalveluvastaava	1	1	1	1	1	1
Museoemäntä	1	1	1	1	1	1
Museonjohtaja (Huittinen)	1	1	1	1	1	1

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut yhteensä	5	5	5	5	5	5
Kirjasto- ja kulttuurijohtaja	1	1	1	1	1	1
Erytiskirjastovirkailija	1	1	1	1	1	1
Kirjastovirkailija	3	3	3	3	3	3

Vapaa-aikatoimi yhteensä	7	7	8	8	8	8
Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1	1	1
Erytislääkunnanohjaaja	1	1	1	1	1	1
Liikunnanohjaaja	3	3	3	3	3	3
Nuoriso-ohjaaja	1	1	2	2	2	2
Etsivä nuorisotyöntekijä	1	1	1	1	1	1

MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ
31.12.2022
TA 2023
TS 2024
TS 2025

Vakanssit

Htv

Vakanssit

Htv

Vakanssit

Vakanssit

Sivistyslautakunta yhteensä	21	14,35	23	16,25	10	9
------------------------------------	-----------	--------------	-----------	--------------	-----------	----------

Varhaiskasvatuspalvelut	5	3,5	6	4	1	0
Päiväkotiavustaja	2	2	0	0	0	0
Varh.kasv.lastenhoitaja	2	1	0	0	0	0
Varh.kasv.lastenhoitaja (OKM:n avustus)	1	0,5	3	1,5	0	0
Varh.kasv.erityisopettaja (OKM:n avustus)	0	0	1	1	0,5	0
Varh.kasv.opettaja (OKM:n avustus)	0	0	2	1,5	0,5	0

Perusopetus	10	8	11	9,5	3	3
Keskustan alakoulu						
luokanopettaja (OKM:n avustus)	1	0,5	1	0,5	0	0
päätoiminen tuntiopettaja (OKM:n avustus)	1	0,5	1	0,5	0	0
laaja-alainen erityisopettaja (OKM:n avustus)	1	1	0	0	0	0
koulunkäynnin ohjaaja (OKM:n avustus)	2	2	2	2	0	0
koulunkäynnin ohjaaja (laskutetaan toiselta kunnalta)	2	1	2	2	2	2
projektikoordinaattori (OKM:n avustus)	1	1	0	0	0	0
hanketyöntekijä (OKM:n avustus)	1	1	0	0	0	0
erityisluokanopettaja (Eemeli)	0	0	1	1	0	0
koulunkäynnin ohjaaja (Eemeli)	0	0	1	1	0	0
koulunkäynnin ohjaaja (Vertti-ryhmä)	0	0	1	1	1	1
Pirkkalan koulu						
koulunkäynnin ohjaaja	1	1	1	0,5	0	0
Keskustan yläkoulu						
laaja-alainen erityisopettaja (OKM:n avustus)	0	0	1	1	0	0

MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ

	31.12.2022		TA 2023		TS 2024	TS 2025
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Museotoimi	2	0,75	3	0,85	3	3
Emil Cedercreutzin museo						
Kausityöntekijä (opas)	1	0,25	1	0,25	1	1
Huittisten museo:						
Opas/vartija	1	0,5	1	0,5	1	1
Harjoittelija	0	0	1	0,1	1	1

Vapaa-aikatoimi	4	2,1	3	1,9	3	3
Nuorisotalon valvoja	1	0,6	1	0,4	1	1
Uinninvalvoja	1	0,5	1	0,5	1	1
Etsivä nuorisotyöntekijä (AVI:n avustus)	1	0,5	1	1	1	1
Nuorisokahvilan työntekijä	1	0,5	0	0	0	0

31 SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	Muutos %	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYNTITUOTOT	660 767	907 099	1 016 811	12,1	923 811	923 811
MAKSUTUOTOT	285 523	375 800	266 300	-29,1	266 300	266 300
TUET JA AVUSTUKSET	393 276	297 500	525 000	76,5	525 000	525 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	77 595	129 299	167 350	29,4	167 350	167 350
TOIMINTATUOTOT	1 417 161	1 709 698	1 975 461	15,5	1 882 461	1 882 461
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-8 370 803	-8 727 675	-9 803 771	12,3	-9 787 326	-9 787 326
PALKAT JA PALKKIOT	-6 763 193	-7 086 205	-7 842 391	10,7	-7 828 805	-7 828 805
HENKILÖSIVUKULUT	-1 607 610	-1 641 470	-1 961 380	19,5	-1 958 521	-1 958 521
PALVELUJEN OSTOT	-2 644 495	-2 714 980	-3 032 978	11,7	-3 032 978	-3 032 978
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-384 053	-384 740	-412 640	7,3	-412 640	-412 640
AVUSTUKSET	-244 186	-269 100	-251 000	-6,7	-251 000	-251 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 323 839	-2 275 687	-3 053 682	34,2	-3 053 682	-3 053 682
TOIMINTAKULUT	-13 967 376	-14 372 182	-16 554 071	15,2	-16 537 626	-16 537 626
TOIMINTAKATE	-12 550 215	-12 662 484	-14 578 610	15,1	-14 655 165	-14 655 165
VUOSIKATE	-12 550 215	-12 662 484	-14 578 610	15,1	-14 655 165	-14 655 165
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-50 613	-33 901	-9 812	-71,1	-9 812	-9 812
TILIKAUDEN TULOS	-12 600 829	-12 696 385	-14 588 422	14,9	-14 664 977	-14 664 977

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tulosalue: KUNNALLISTEKNISET PALVELUT

Toiminta kuuluu budjettirahoitteiseen toimintaan.

Palvelualueen kuvaus ja nykytilanne

Palvelualueelle sisältyvät teknisten palvelujen toimistotyöt, pelastustoimi, liikenneväylien, puistojen ja muiden yleisten alueiden, liikuntapaikkojen, maa- ja metsätilojen ja kaupungin kiinteistöjen piha-alueiden ylläpito, rakentaminen, yksityistieasiat sekä osin jätehuolto.

Toimintaympäristön muutos

Vuoden 2023 talousarvion tavoitteet:

Yhdyskuntatekniikan perusparantaminen. Yleisten alueiden ja puistojen hoitoa jatketaan positiivisen palautteen mukaisesti. Liikenneväylien vanhojen päällysteiden uusimista jatketaan. Katuvalaistuksen uusimista jatketaan, jotta saamme poistettua vanhat elohopeahöyrypolttimilla varustetut valaisimet. Yksi leikkikenttä peruskorjataan/vuosi. Seudullisen jätehuolto-yhtiön jalkauttaminen. Ekopisteiden luovutus perustettavalle yhtiölle. Pelastuslaitoksen toiminta siirtyy hyvinvointialueelle.

Tavoite	Omaisuuksien arvonsäilyttäminen
Toimenpide	Katu- ja katuvaloverkon peruskorjaukset nykyisen tason ylläpitämiseksi, leikkikenttien peruskorjaus.
Arviointikriteeri/mittari	Saneerausmäärät
Tavoitetaso	Päällystystöitä 22 000 m ² , valaistuksen uusiminen 50 kpl

Tunnusluvut

Tulosalueen ylläpidettävänä on 31.12.2021

Liikenneväyliä	179,6 km
Katuvalopisteitä	3 220 kpl
Rakennettuja puistoja	n. 64 ha
Leikkikenttiä	15 kpl
Maa- ja metsätiloja	387 ha
Kiinteistöjen piha-alueita	n. 35 ha
Lisäksi liikenneviheriöitä	n. 10 ha
ja rakentamattomia puistoja	n. 90 ha
Kesä- ja talviliikuntapaikkoja	27 kpl
Latuverkostoa	60 km
josta valaistua	10 km

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Liikenneväylät km	179,6	179,6	179,6	180,0	180,0	180,0
Katuvalaistus kpl	3 200	3 205	3 220	3 220	3 220	3 220
Rakennetut puistot ha	64	64	64	65	65	65
Maa- ja metsätilat	387	400	400	400	400	400
Kiinteistöjen piha-alueet	33	34	34	35	35	35

420 KUNNALLISTEKNISET PALVELUT	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	Muutos %	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYyntITUOTOT	293 277	276 080	226 080	-18,1	226 080	226 080
TUET JA AVUSTUKSET	6 288	0	0		0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	32 082	0	0		0	0
TOIMINTATUOTOT	331 647	276 080	226 080	-18,1	226 080	226 080
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	12 000	12 000	0,0	12 000	12 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-670 601	-653 358	-698 509	6,9	-707 603	-707 603
PALKAT JA PALKKIOT	-511 138	-501 513	-558 659	11,4	-566 176	-566 176
HENKILÖSIVUKULUT	-159 463	-151 845	-139 850	-7,9	-141 427	-141 427
PALVELUJEN OSTOT	-1 233 359	-1 253 939	-744 999	-40,6	-744 999	-744 999
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-251 174	-297 870	-337 620	13,3	-337 620	-337 620
AVUSTUKSET	-21 910	-23 000	-25 500	10,9	-25 500	-25 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-62 080	-88 652	-110 010	24,1	-110 010	-110 010
TOIMINTAKULUT	-2 239 124	-2 316 819	-1 916 638	-17,3	-1 925 732	-1 925 732
TOIMINTAKATE	-1 907 478	-2 028 739	-1 678 558	-17,3	-1 687 652	-1 687 652
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-808 821	-700 651	-758 157	8,2	-758 157	-758 157
TILIKAUDEN TULOS	-2 716 299	-2 729 390	-2 436 715	-10,7	-2 445 809	-2 445 809

Tulosalue: TEKNISET TUKIPALVELUT

Tulosalueen toiminta on kohderahoitteista.

Tulosalueen kuvaus

Tulosalue vastaa kaupungin omistamien rakennusten isännöinnistä, yllä- ja kunnossapidosta, peruskorjauksista, toimitilojen hankkimisesta sekä tilojen vuokrauksesta. Lisäksi tulosalueella hoidetaan keskitetysti ruokahuolto- ja siivouspalvelut kaupungille ja Satakunnan koulutuskuntayhtymälle.

TILAPALVELUT

Palvelualueen toiminta on kohderahoitteista.

Palvelualueen kuvaus

Palvelualue vastaa kaupungin omistamien rakennusten isännöinnistä, yllä- ja kunnossapidosta, peruskorjauksista, toimitilojen hankkimisesta sekä tilojen vuokrauksesta.

Vuoden 2023 talousarvion tavoitteet:

Energiatehokkuus ja palvelun laatu.

Tavoite	Energiatehokkuus
Toimenpide	Energiatehokkuuden parantaminen
Arviointikriteeri/mittari	Kiinteistöjen kulutuslukemien seuranta
Tavoitetaso	Kiinteistöjen energiatehokkuus

Tavoite	Kaupungin omistamien tilojen tehokas käyttö
Toimenpide	Edistetään kaupungin omistamien tilojen tehokasta käyttöä
Arviointikriteeri/mittari	Vuokratut neliömäärät
Tavoitetaso	Kaikki tilat käytössä

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Määrätavoitteet					
– Rakennusten määrä	25	26	26	26	26
Tehokkuus/taloudellisuus					
- Menot €/m ² /a	65,29	67,50	71,5	68,00	68,00
- Menot €/m ³ /a	16,53	17,5	18,1	17,5	17,5
– m ² /kunnossapitohenkilö	5 707	5 857	5 950	5 700	5 700
Toiminnan laajuus					
– Kerros m ²	51 366	52 719	53 555	53 555	53 555
– Rakennus m ³ (lämmin)	202 935	207 325	211 655	211 655	211 655

RUOKAHUOLTO JA SIIVOUS

Palvelualueella hoidetaan keskitetysti ruokahuolto- ja siivouspalvelut kaupungille sekä Satakunnan koulutuskuntayhtymälle.

Vuoden 2023 talousarvion tavoitteet

Tavoite	Ruokahuolto/palvelun laatu
Toimenpide	Asiakkaat saavat laadukasta, asiallista ja ammattitaitoista palvelua.
Arviointikriteeri/mittari	Asiakastyytyväisyyskyselyt (asteikolla 1-5)
Tavoitetaso	Asiakastyytyväisyys vähintään 3,5

Tavoite	Siivous/palvelun laatu
Toimenpide	Asiakkaat saavat laadukasta, asiallista ja ammattitaitoista palvelua.
Arviointikriteeri/mittari	Asiakastyytyväisyyskyselyt (asteikolla 1-5)
Tavoitetaso	Asiakastyytyväisyys vähintään 3,5

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Keskuskeittiö						
- ateriasuoritteet	243 002	237038	218658	241870	230 000	230 000
- euroa/ateriasuorite	3,42	3,42	3,45	3,70	3,70	3,70
Sivottavat neliöt	28 550	28 550	32 000	26 000	26 000	26 000
- euroa/tunti	23,55	23,55	23,56	25,44	25,44	25,44

461 TEKNISET TUKIPALVELUT	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	Muutos %	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	2 014 330	2 127 667	2 239 129	5,2	2 239 129	2 239 129
MAKSUTUOTOT	31	0	0		0	0
TUET JA AVUSTUKSET	16 311	4 500	8 000	77,8	8 000	8 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 005 745	4 276 033	5 467 973	27,9	5 167 973	5 167 973
TOIMINTATUOTOT	6 036 417	6 408 200	7 715 102	20,4	7 415 102	7 415 102
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-1 856 231	-2 053 001	-2 043 715	-0,5	-2 080 742	-2 080 742
PALKAT JA PALKKIOT	-1 451 760	-1 626 920	-1 630 668	0,2	-1 661 261	-1 661 261
HENKILÖSIVUKULUT	-404 471	-426 081	-413 047	-3,1	-419 481	-419 481
PALVELUJEN OSTOT	-763 110	-1 135 524	-1 312 656	15,6	-1 062 656	-1 062 656
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 417 360	-1 346 544	-2 123 439	57,7	-2 123 439	-2 123 439
MUUT TOIMINTAKULUT	-185 465	-210 930	-248 158	17,6	-248 158	-248 158
TOIMINTAKULUT	-4 222 166	-4 745 999	-5 727 968	20,7	-5 514 995	-5 514 995
TOIMINTAKATE	1 814 251	1 662 201	1 987 134	19,5	1 900 107	1 900 107
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 219 680	-1 173 505	-1 338 317	14,0	-1 338 317	-1 338 317
TILIKAUDEN TULOS	594 571	488 696	648 817	32,8	561 790	561 790

Tulosalue: VESIHUOLTO

Vesihuollon toiminta on kohderahoitteista.

Palvelualueen kuvaus ja nykytilanne

Vesihuolto huolehtii toiminta-alueellaan vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Vesihuollon toiminta-alueen hyväksyy valtuusto. Vesihuolto käsittää Harjavallassa vedenhankintaa (veden johtamista, käsittelyä ja toimittamista talousvetenä käytettäväksi) sekä viemärointiä (jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista ja käsittelyä).

Vesihuolto-palvelualueen henkilökuntaan kuuluu vesihuoltoteknikko ja neljä erikoisammattimiestä.

Harjavallan kaupungin vesihuoltolaitoksen verkostoihin on liittyneenä vuoden 2021 lopussa n. 2 390 kulutuspistettä. Vesijohtoverkostoa on noin 149,00 km. Vedenottoamoita on 3 kpl, joissa on yhteensä 8 siiviläputkikaivoa. Lisäksi vesijohtoverkoston on liitetty vesitorni ja desinfiointilaitos. Jätevesiverkostoa on noin 113,5 km ja hulevesiviemäriverkostoa noin 55,3 km. Jätevedenpumppaamoita on 27 kpl ja hulevesipumppaamoita 5 kpl.

Toimintaympäristön muutos

Vesihuoltoverkostojen kunnan selvitystyötä jatketaan ja vesihuollon toimintavarmuutta pyritään lisäämään. Järlänvuoren pohjavesialueen suojelemiseen kiinnitetään erityistä huomiota, tehdään erilaisia toimenpiteitä ja suunnitelmia pohjavesivarojen suojelemiseksi sekä määrän ja laadun säilyttämiseksi. Selvitetään uuden vedenottamon mahdollista sijaintia. Vesihuollolle ei ole asetettu tuottovaatimusta.

Vuoden 2023 talousarvion tavoitteet

Kriittinen menestystekijä	Vanhojen verkostojen saneeraukset
Arviointikriteeri/mittari	Saneerausmäärät
Tavoite/tavoitetaso	Vähintään 1 000 m yhteensä (talousvesi ja jätevesi)

Kriittinen menestystekijä	Hulevesiverkoston laajentaminen vuotovesimäärän pienentämiseksi
Arviointikriteeri/mittari	Hulevesiverkoston rakentaminen
Tavoite/tavoitetaso	Vähintään 700 m

Tunnusluvut

VESIHUOLTO	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Vesilaitos						
verkostoon pumpattu vesimäärä	956 958	1 014 487	1 017 869	1 017 869	1 017 869	1 017 869
myyty vesimäärä m ³ /a	888 486	958 962	926 261	926 261	926 261	926 261
vuotovesi %	7	6	9	9	9	9
verkosto km	148,9	149,0	149,2	149,4	149,6	149,6
kulutusposteita kpl	2 368	2 389	2 377	2 395	2 400	2 405
Viemärlaitos						
Jokilaakson Ympäristö Oy:lle toimitettu jätevesimäärä	736 894	688 596	553 804	553 804	553 804	553 804
laskutettu jätevesimäärä m ³ /a	364 947	412 974	387 663	387 663	387 663	387 663
vuotovesi %	50	40	30	30	30	30
verkosto:						
jätevesiverkosto km	113,3	113,5	113,5	113,7	113,9	113,9
hulevesiverkosto km	53,9	55,3	55,6	56,3	57,6	59,2
kulutusposteita kpl	2 117	2 138	2 124	2 143	2 146	2 149

465 VESIHUOLTO	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	Muutos %	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	1 905 141	1 739 009	1 911 404	9,9	1 911 404	1 911 404
MUUT TOIMINTATUOTOT	156	200	200	0,0	200	200
TOIMINTATUOTOT	1 905 298	1 739 209	1 911 604	9,9	1 911 604	1 911 604
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	8 670	8 500	8 500	0,0	8 500	8 500
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-235 492	-284 975	-335 848	17,9	-342 100	-342 100
PALKAT JA PALKKIOT	-177 061	-220 893	-271 363	22,8	-276 530	-276 530
HENKILÖSIVUKULUT	-58 431	-64 082	-64 485	0,6	-65 570	-65 570
PALVELUJEN OSTOT	-626 541	-748 959	-717 262	-4,2	-717 262	-717 262
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-83 997	-113 500	-331 650	192,2	-331 650	-331 650
MUUT TOIMINTAKULUT	-19 344	-22 660	-28 657	26,5	-28 657	-28 657
TOIMINTAKULUT	-965 374	-1 170 094	-1 413 417	20,8	-1 419 669	-1 419 669
TOIMINTAKATE	948 594	577 615	506 687	-12,3	500 435	500 435
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-668 975	-534 174	-533 735	-0,1	-533 735	-533 735
TILIKAUDEN TULOS	279 619	43 441	-27 048	-162,3	-33 300	-33 300

**TEKNINEN LAUTAKUNTA
HENKILÖSTÖRESURSSIT TA 2023 JA TS 2023-2025**

VAKINAINEN HENKILÖSTÖ

	31.12.2022		TA 2023		TS 2024	TS 2025
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Tekninen lautakunta yhteensä	68	67,1	70	69,6	70	70

Kunnallistekniset palvelut	11	11	11	11	11	11
Tekninen johtaja	1	1	1	1	1	1
Työnjohtaja	1	1	1	1	1	1
Puutarhuri	1	1	1	1	1	1
Ammattimies	7	7	7	7	7	7
Urheilulaitosmestari	1	1	1	1	1	1

Vesihuolto	5	5	6	6	6	6
Vesihuoltoteknikko	1	1	1	1	1	1
Erikoisammattimies	4	4	5	5	5	5

Tekniset tukipalvelut	52	51,1	53	52,6	53	53
Tilapalvelut	12	11,6	13	12,6	13	13
Palvelupäällikkö	1	1	1	1	1	1
Työnjohtaja	1	1	1	1	1	1
Ammattimies	8	7,6	8	7,6	8	8
Laitosmies	2	2	3	3	3	3
Ruokahuolto ja siivous	40	39,5	40	40	40	40
Ruokahuolto- ja siivouspäällikkö	1	1	1	1	1	1
Ravitsemisesimies	1	1	1	1	1	1
Työnjohtaja	0	0	1	1	1	1
Keittäjä	2	2	2	2	2	2
Ravitsemistyöntekijä	7	7	8	8	8	8
Ruoanjakaja-siivooja	7	6,5	7	7	7	7
Laitoshuoltaja	22	22	20	20	20	20

MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ

	31.12.2022		TA 2023		TS 2024	TS 2025
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Tekninen lautakunta yhteensä	4	4,5	4	4,5	4	4
Kunnallistekniset palvelut						
Kausityöntekijät	4	2	4	2	4	4
4 * 6 kk (puistojen kesäkunnossapito)						
Opiskelijat/koululaiset						
Kustannusvaikutus 35 000 €	30 työkk	2,5	30 työkk	2,5	30 työkk	30 työkk

40 TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	Muutos %	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	4 212 748	4 142 756	4 376 613	5,6	4 376 613	4 376 613
MAKSUTUOTOT	31	0	0	**	0	0
TUET JA AVUSTUKSET	22 599	4 500	8 000	77,8	8 000	8 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 037 983	4 276 233	5 468 173	27,9	5 168 173	5 168 173
TOIMINTATUOTOT	8 273 362	8 423 489	9 852 786	17,0	9 552 786	9 552 786
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	8 670	20 500	20 500	0,0	20 500	20 500
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-2 762 324	-2 991 334	-3 078 072	2,9	-3 130 445	-3 130 445
PALKAT JA PALKKIOT	-2 139 959	-2 349 326	-2 460 690	4,7	-2 503 967	-2 503 967
HENKILÖSIVUKULUT	-622 365	-642 008	-617 382	-3,8	-626 478	-626 478
PALVELUJEN OSTOT	-2 623 009	-3 138 422	-2 774 917	-11,6	-2 524 917	-2 524 917
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 752 531	-1 757 914	-2 792 709	58,9	-2 792 709	-2 792 709
AVUSTUKSET	-21 910	-23 000	-25 500	10,9	-25 500	-25 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-266 889	-322 242	-386 825	20,0	-386 825	-386 825
TOIMINTAKULUT	-7 426 664	-8 232 912	-9 058 023	10,0	-8 860 396	-8 860 396
TOIMINTAKATE	855 368	211 077	815 263	286,2	712 890	712 890
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 697 477	-2 408 330	-2 630 209	9,2	-2 630 209	-2 630 209
TILIKAUDEN TULOS	-1 842 109	-2 197 253	-1 814 946	-17,4	-1 917 319	-1 917 319

KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA

Tulosalue: KAUPUNKIKEHITYS

Tulosalueen sitova määräraha ja tuloarvio

Toiminta on budjettirahoitteista.

Tulosalueen kuvaus

Kaupunkikehityksen tulosalueen toimintaan sisältyvät yhdyskuntasuunnittelun ja ympäristötoimen palvelualueet. Yhdyskuntasuunnittelun tehtäviin kuuluvat mm. maanhankinta ja -luovutus, kaavoitus, tonttijaot, kiinteistönmuodostus, paikkatietopalvelut, osoiteasiat sekä maastomittaukset. Ympäristötoimen tehtäviin kuuluvat rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.

Tulosalueen nykytilanne

Yhdyskuntasuunnittelu

Taajama-alueilla on voimassa oikeusvaikutteinen yleiskaava, joka ohjaa asemakaavoitusta ja raakamaan hankintaa. Yleiskaavat ovat yritysalueiden osalta osittain vanhentuneita. Asemakaavoista osa on vanhentuneita, mutta niitä uudistetaan maankäyttöpaineiden mukaan.

Kaupungin karttapalveluun on lisätty laaja valikoima karttoja sekä myytävät tontit. Ajantasa-asema-kaavasta ja yleiskaavayhdistelmästä saa karttaa osoittamalla esille alueen kaavamääräykset. Kartan mobiiliversiosta näkee myös sijaintinsa ja paikallisia palveluja kartalla. Koordinaattijärjestelmänä on käytössä ETRS-GK22 -tasokoordinaatisto ja N2000-korkeusjärjestelmä, joten yhteensopivuus mm. valtion kartta-aineistoihin paranee jatkuvasti, kun paikkatietojen tuottajat JHS:n mukaisesti siirtyvät niihin.

Kaupungin kartasto on osittain ajantasainen ja osittain vanhentunut. Virastokartta 1:5000 on melko hyvin ajan tasalla. Kaavan pohjakarttaa 1:500 pidetään maastomittauksilla ajantasaisena rakennusten ja tiestön osalta. Kaavahankkeiden alueilta kartan muitakin elementtejä päivitetään maastomittauksin. Kiinteistörajakartta pidetään kiinteistötoimitusten perusteella jatkuvasti ajantasaisena. Pohjakuvioiden osalta kaavan pohjakartta on kuitenkin vanhentunut ja tältä osin se edellyttää ilmakuvaukseen perustuvaa piirtämistä lähivuosina.

Tonttitarjonta on määrän puolesta riittävä, mutta kaikille ei löydy sijainniltaan tai laadultaan sopivaa tonttia. Kaupungilla on myynnissä noin 40 omakotitonttia, joiden tarjonta on monipuolista, valittavana on pelto- ja metsätontteja, myös jokinäkymän. Kysytyimpiä omarantaisia tontteja ei kuitenkaan ole. Keskustan palvelujen lähellä on tarjolla muutamia kerros- ja rivitalotontteja. Keskustan ulkopuolella niille ei ole kysyntää, paitsi jokinäkymillä.

Sievarin alueen edullisimmat pienteollisuustontit ovat loppumassa. Eurantien vieressä on tarjolla vielä useita hieman kalliimpia pienteollisuustontteja, joille on mahdollista sijoittaa myös paljon tilaa vaativan tavaran kauppaa. Tulevaa tonttitarjontaa varten on hankittava raakamaata, jotta jatkossakin voidaan kaavoittaa tontteja kaupungin omistamalle maalle. Myös raakamaan hankintaan tarvittavia vaihtomaita on oltava varalla, jotta voidaan nopeammin hankkia lisää tonttimaata mahdollisten suurtenkin hankkeiden toteuttamiseen.

Yhteistyösopimuksen perusteella kaupungingeodeetti huolehtii Kokemäen kaupungin kiinteistöinsinöörin tehtävistä toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella.

Ympäristötoimi

Kaupunkikehityksen lautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojelulain mukaisena ympäristönsuojeluviranomaisena. Lautakunta myöntää ympäristöluvat, maa-ainesluvat ja rakentamisen poikkeusluvat ja päättää tarvittaessa pakkokeinojen käyttämisestä.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä, antaa rakentamisen neuvontaa ja valvoa kaavojen noudattamista sekä rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

Rakennusvalvonnassa on käytössä Lupapiste -palvelu, jossa lupa-asiat voi hoitaa täysin digitaalisesti. Lupapisteessä hakemukset, kysymykset ja piirustukset voi lähettää ja jakaa hankkeen osapuolten kesken sähköisesti. Rakennusvalvonnassa on jo käytössä sähköinen arkistointi.

Ympäristönsuojelun tehtäviin kuuluvat ympäristö- ja maa-aineslupa-asioiden käsittely ja valvonta, ilmansuojelu, vesiensuojelu, jätehuollon valvonta sekä meluntorjuntaan ja luonnon virkistyskäyttöön liittyviä tehtäviä. Harjavallan kaupungin ensimmäiset paikalliset ympäristönsuojelumääräykset tulivat voimaan vuonna 2021. Ympäristötarkastajan palvelut ostetaan Porin kaupungilta.

Toimintaympäristön muutos

Yhdyskunnan kehityksestä johtuvien muutosten takia keskustaajaman osayleiskaavasta on ollut usein tarvetta poiketa asemakaavoituksessa ja uusia asemakaavoja on laadittu myös yleiskaava-alueen ulkopuolelle. Siksi yleiskaavojen uudistamistarve on kasvanut. Yleiskaavojen uudistaminen aloitetaan yritysalueiden osalta. Tähän tarkoitukseen esitetään 30.000 euron lisäystä asiantuntijapalveluihin vuodelle 2023 ja 30.000 euroa vuodelle 2024.

Business Finland lähettää akkuklusterin yhteistyömahdollisuuksia omaaville kunnille kyselyjä yritysten sijoittumismahdollisuuksista. Yhdyskuntasuunnittelu laatii vastauksia näihin kyselyihin, jotka koskevat mm. tarkoitukseen sopivien tonttien kaavoitusta ja sijaintia suhteessa mahdollisiin yhteistyökumppaneihin ja liikenneyhteyksiä. Lisäksi kyselyt koskevat alueen yritysten tuottamia raaka-aineita, hyödykkeitä ja palveluja.

Kaupungin talousarvion 2023 yhtenä painopisteenä on kaupungin väkiluvun nostaminen. Tätä tavoitetta edistää uusien, rakentajia houkuttelevien asuntotonttien kaavoitus niin keskustan kerrostaloja varten kuin myös pientaloja varten. Yritysalueiden yleiskaavoituksella varmistetaan yritys-tonttien tarjontaa tulevaisuudessa. Työpaikkojen lisääntymisen myötä osan uusista työntekijöistä odotetaan muuttavan paikkakunnalle.

Kaupunki on pitkään ostanut kunnallistekniikan suunnittelun konsulteilta, mutta joustavamman ja edullisemmän palvelun saamiseksi rekrytoitiin syksyllä 2022 oma suunnittelija, jonka toimi on yhdyskuntasuunnittelussa. Hänen työnsä on pääasiassa vesihuollon ja kunnallisteknisten palvelujen suunnittelua, mutta hän osallistuu myös kaavasunnitteluun katujen ja muiden yleisten alueiden osalta.

Kiinteistöverotuksen rakennuskannan tarkastuksella voitaisiin saada verotuksen piiriin rakennuksia, jotka eri syistä puuttuvat verotuksessa käytetystä aineistosta. Tarkastukseen on ollut tarjolla erilaisia menetelmiä aina ilmakehän ja karttavertailuista laajoihin maastotarkastuksiin asti. Uusina menetelminä rekisterivertailut ovat edullisempia ja vaikuttavat kustannuksiin nähden todennäköisesti kannattavilta. Tarkastusta varten esitetään vuoden 2023 talousarvioon 25.000 euroa asiantuntijapalveluihin. Maastotarkastuksia on tarkoitus tehdä omana työnä rakennusvalvonnan ja yhdyskuntasuunnittelun toimesta.

Ympäristönsuojelun palvelujen oston Porin kaupungilta lisätään jätelain muutoksesta johtuva valvontatyö, mikä nostaa myös kustannuksia pysyvästi. Lakimuutos lisää kiinteistökohtaista lajittelua ja sen valvontaa.

Julkisyhteisöjen pitää jatkossa luovuttaa toisilleen entistä laajemmin paikkatietoa internetissä olevan rajapinnan kautta, mikä aiheuttaa käyttöönottossa työtä ja kustannuksia, mutta tehostaa tiedon käyttömahdollisuuksia jatkossa.

Taloudelliset tavoitteet

Toimintamenot kasvavat vuoden 2022 talousarvioon verrattuna 17,4 %. Kasvu johtuu suurelta osin tilapäisistä menoista ja koostuu henkilöstömenojen noususta sekä yleiskaavoitushankkeen ja kiinteistöverotusaineiston tarkastuksen menoista. Toimintatuottojen arviota alennetaan 16,1 %. Toimintakate nousee 31,8 %.

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2023

Tavoite	Asiakaspalvelun sujuvuus.
Toimenpide	Palveluja tuotetaan riittävän nopeasti, asiakkaan tarpeet huomioidaan ottaen.
Arviointikriteeri/mittari	Palvelusuorituksen tuottamiseen kulunut aika.
Tavoitetaso	Tavoitetasona on valtakunnan keskitasoa nopeampi palvelu asemakaavoituksessa (alle 10 kk) ja kiinteistönmuodostuksessa (alle 10 viikkoa). Tonttien ostajille tarjotaan mahdollisuus kaupantekoon 3 viikon kuluessa sitovasta varauksesta. Rakennusluvut käsitellään keskimäärin 3 viikon kuluessa hakemuksesta.

Tavoitteet 2023–2025

- Yritysalueiden yleiskaavan suunnittelu.
- Kaupungin talousarvion 2023 painopisteenä on mm. kaupungin väkiluvun nostaminen, jota edistetään huolehtimalla asumisen ja yritysten tonttitarpeista maapolitiikan ja kaavoituksen keinoin.

KAUPUNKIKEHITYKSEN TUNNUSLUKUJA

Ympäristötoimen luvat ja katselmukset käsittävät rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun suoritukset.

Toiminto (kpl)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
asuntotonttien myynti	3	7	6	1	7	9	4	4	5	5	5	5
asemakaavoja hyväksytyt	2	5	4	3	3	2	1	4	3	2	2	2
kiinteistönmuodostus	20	16	24	16	25	18	13	11	20	15	15	15
rakennuspaikan merkinnät	30	22	22	15	13	22	14	10	15	15	15	15
ympäristötoimen luvat	109	116	103	105	78	79	91	84	80	80	80	80
ympäristöt. katselmukset	483	294	385	378	243	272	163	163	200	150	150	150

KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA HENKILÖSTÖRESURSSIT TA 2023 JA TS 2023-2025

VAKINAINEN HENKILÖSTÖ	31.12.2022		TA 2023		TS 2024	TS 2025
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Kaupunkikehityksen lautakunta yhteensä	7	5,2	7	6,5	6	6

Kaupungeingeodeetti	1	1	1	1	1	1
Rakennustarkastaja	1	1	1	1	1	1
Kunnallistekniikan suunnittelija	1	0,25	1	1	1	1
Paikkatietosuunnittelija	1	0,8	1	0,5	0	0
Paikkatietosuunnittelija	1	0,15	1	1	1	1
Kartoittaja	2	2	2	2	2	2

51 KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	Muutos %	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	35 611	43 000	39 000	-9,3	39 000	39 000
MAKSUTUOTOT	137 905	112 000	91 000	-18,8	91 000	91 000
TOIMINTATUOTOT	173 516	155 000	130 000	-16,1	130 000	130 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-325 128	-334 203	-349 946	4,7	-356 559	-356 559
PALKAT JA PALKKIOT	-252 632	-260 946	-280 280	7,4	-285 745	-285 745
HENKILÖSIVUKULUT	-72 496	-73 257	-69 666	-4,9	-70 814	-70 814
PALVELUJEN OSTOT	-136 662	-146 536	-208 514	42,3	-183 514	-163 514
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 325	-8 500	-11 100	30,6	-11 100	-11 100
MUUT TOIMINTAKULUT	-24 280	-25 593	-34 853	36,2	-34 853	-34 853
TOIMINTAKULUT	-491 395	-514 832	-604 413	17,4	-586 026	-566 026
TOIMINTAKATE	-317 878	-359 832	-474 413	31,8	-456 026	-436 026
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 168	-8 152	0	-100,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-326 047	-367 984	-474 413	28,9	-456 026	-436 026

IV TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmassa osoitetaan tulo-rahoituksen riittävyys palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Toimintakate ilmaisee kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate kuvaa kuinka paljon tulo-rahoituksesta jää investointien, lainojen lyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen.

Tilikauden tulos on tilikauden tulojen ja menojen erotus ja se joko lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

VEROTULOT

Verotuloa arvioidaan kertyvän talousarvioehdotuksessa 24,3 miljoonaa euroa. Ansiotuloista kertyvää kunnallisveroa arvioidaan tilitettävän 13,0 miljoonaa euroa, yhteisöveroa 8,3 miljoonaa euroa ja kiinteistöveroa 3,0 miljoonaa euroa. Alla olevassa taulukossa on esitetty ennakkolliset verotilitystiedot.

Vuosi	Kunnallisvero	Yhteisövero	Kiinteistövero	Yhteensä	muutos%
2014	23 654 583	5 574 968	1 592 201	30 821 752	10,0
2015	23 438 735	5 236 517	1 800 924	30 476 176	-1,1
2016	23 502 363	5 098 865	1 803 344	30 404 572	-0,2
2017	24 136 541	8 739 726	1 870 641	34 746 908	12,5
2018	24 048 260	7 408 226	1 892 623	33 349 108	-4,2
2019	24 706 281	7 272 515	2 244 536	34 223 332	2,6
2020	24 952 203	7 229 332	2 572 759	34 754 294	1,5
2021	25 571 263	10 924 113	2 757 421	39 252 797	11,5
2022*	25 800 000	11 570 000	2 850 000	40 220 000	2,4
2023*	13 000 000	8 300 000	2 990 000	24 290 000	-39,6

* ennakkolliset luvut

Valtuusto vahvistaa vuoden 2023 veroprosentit kokouksessaan 14.11.2022.

Sosiaali- ja terveystalvelujen sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu ja siten niiden kustannukset siirretään kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lähtien. Tämän vuoksi kuntien tuloja siirretään valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Merkittävä osa tulojen siirrosta tehdään kunnallisveron kautta. Ansiotuloverotukseen tehtävät muutokset toteutetaan niin, että niillä on mahdollisimman vähän vaikutusta verovelvollisten verotuksen tasoon. Tämän johdosta kaikkien manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennetaan 12,64 prosenttiyksikköä. Harjavallan valtuusto vahvisti kokouksessaan 15.11.2021 § 86 vuoden 2022 tuloveroprosentiksi 21,50. Vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vahvistetaan 12,64 prosenttiyksiköllä vähennetty vuoden 2022 tuloveroprosentti, 8,86.

Yhteisöveron tuotosta siirretään hyvinvointialueille kolmasosa kuntaosuudesta.

Kiinteistöveroprosentteihin ei tehdä muutoksia talousarviovuodelle 2023. Valtuusto on vahvistanut vuoden 2023 veroprosentit kokouksessaan 14.11.2022 § 60.

Tuloveroprosentti	8,86
Kiinteistöveroprosentit	
- yleinen kiinteistöveroprosentti	1,40
- vakituisten asuinrakennusten	0,50
- muiden asuinrakennusten	0,98
- voimalaitosten	3,10.

VALTIONOSUUDET

Valtionosuusennusteen mukaan talousarviovuoden 2023 valtionosuus on 1,2 miljoonaa euroa negatiivinen. Peruspalvelujen valtionosuuden määrä on -1,4 miljoonaa euroa, verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus -0,48 miljoonaa euroa, veromenetysten kompensatiot 1,1 miljoonaa euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus -0,37 miljoonaa euroa.

Vuodesta 2023 alkaen kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmästä siirretään hyvinvointialueiden rahoitukseen siirtyviä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen menoja vastaavat tuloerät. Harjavallan kaupungin peruspalvelujen valtionosuus kääntyy negatiiviseksi vuodesta 2023 alkaen, eli Harjavallan kaupungista tulee valtionosuuksien maksaja. Ennakolliset valtionosuuslaskelmat on laadittu vuoden 2021 tilinpäätöstietojen ja vuoden 2022 talousarvioennusteiden perusteella. Valtiovarainministeriö tarkistaa kunnilta hyvinvointialueille siirrettävien tulojen määrän koko maan tasolla eurolleen siirtyviä kuluja vastaaviksi vuoden 2022 taloustietojen valmistuttua syksyllä 2023. Tarkistus otetaan huomioon kuntien valtionosuudessa vuodesta 2024 alkaen.

Vuosi	Peruspalvelujen valtionosuus	Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	Veromenetysten kompensatiot mom. 28.90.35	Valtionosuus yhteensä	muutos %
2014	15 943 704	-477 514	-1 140 954		14 325 236	4,3
2015	13 840 624	-277 832	-889 347		12 673 445	-13,0
2016	13 873 345	-925 579	-800 584		12 147 182	-4,3
2017	12 813 673	-518 722	-569 216		11 725 735	-3,6
2018	11 759 628	-679 844	-680 934		11 078 694	-5,8
2019	10 930 290	-1 828 442	-599 078		10 331 212	-7,2
2020	10 674 743	-1 457 812	-427 944	3 128 122	13 374 921	22,8
2021	11 342 103	-620 004	-506 244	3 056 448	13 272 303	-0,8
2022*	11 808 200	-1 384 100	-492 100	3 441 400	13 373 400	0,8
2023*	-1 421 000	-480 000	-374 000	1 053 000	-1 222 000	-109,1

* ennakkolliset luvut

RAHOITUSTUOTOT JA –KULUT

Korkotuottoja arvioidaan kertyvän 5 000 euroa ja korkokuluja 189 000 euroa. Korkotason nousu lisää korkokuluja suunnitelmakaudella. Muita rahoitustuottoja arvioidaan kertyvän 52 000 euroa ja muita rahoituskuluja 6 300 euroa.

Kaupunki saa korko- ja rahoitustuottoja antolainoista, verotulojen tilitysten koroista ja muista sijoitusten koroista. Korko- ja rahoituskuluja syntyy lainojen ja verotilitysten koroista.

Tuloslaskelma, ulkoiset ja sisäiset

HARJAVALLAN KAUPUNKI	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	Muutos %	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	5 367 751	5 531 055	5 728 621	3,6	5 648 121	5 635 621
MAKSUTUOTOT	422 417	487 900	357 300	-26,8	357 300	357 300
TUET JA AVUSTUKSET	1 374 913	530 000	665 000	25,5	665 000	665 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 474 946	4 502 662	5 743 523	27,6	5 443 523	5 443 523
TOIMINTATUOTOT	11 640 027	11 051 617	12 494 444	13,1	12 113 944	12 101 444
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	8 670	20 500	20 500	0,0	20 500	20 500
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-13 308 273	-13 883 499	-14 661 185	5,6	-14 730 388	-14 706 921
PALKAT JA PALKKIOT	-10 420 274	-10 947 013	-11 730 491	7,2	-11 789 458	-11 768 158
HENKILÖSIVUKULUT	-2 887 999	-2 936 486	-2 930 694	-0,2	-2 940 930	-2 938 763
PALVELUJEN OSTOT	-38 038 432	-39 288 930	-7 431 692	-81,1	-7 159 692	-7 136 892
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 204 621	-2 175 184	-3 253 249	49,6	-3 253 799	-3 253 249
AVUSTUKSET	-999 673	-945 100	-1 137 500	20,4	-837 500	-837 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 789 676	-2 781 238	-3 695 640	32,9	-3 696 430	-3 695 474
TOIMINTAKULUT	-57 340 674	-59 073 951	-30 179 266	-48,9	-29 677 809	-29 630 036
TOIMINTAKATE	-45 691 977	-48 001 834	-17 664 322	-63,2	-17 543 365	-17 508 092
VEROTULOT	39 252 797	40 220 000	24 290 000	-39,6	22 690 000	23 140 000
VALTIONOSUUDET	13 272 303	13 373 400	-1 222 000	-109,1	-1 100 000	-940 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	33 902	28 400	-138 300	-587,0	-138 300	-138 300
VUOSIKATE	6 867 025	5 619 966	5 265 378	-6,3	3 908 335	4 553 608
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 785 581	-2 493 937	-2 828 678	13,4	-2 828 678	-2 828 678
TILIKAUDEN TULOS	4 081 444	3 126 029	2 436 700	-22,1	1 079 657	1 724 930
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	4 081 444	3 126 029	2 436 700	-22,1	1 079 657	1 724 930

Tuloslaskelma, ulkoiset

HARJAVALLAN KAUPUNKI	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	Muutos%	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	3 114 917	3 165 267	3 049 546	-3,7	2 969 046	2 956 546
MAKSUTUOTOT	421 967	487 900	357 300	-26,8	357 300	357 300
TUET JA AVUSTUKSET	1 374 913	530 000	665 000	25,5	665 000	665 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 958 113	2 007 943	2 356 263	17,3	2 056 263	2 056 263
TOIMINTATUOTOT	6 869 910	6 191 110	6 428 109	3,8	6 047 609	6 035 109
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	8 670	20 500	20 500	0,0	20 500	20 500
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-13 308 273	-13 883 499	-14 661 185	5,6	-14 730 388	-14 706 921
PALKAT JA PALKKIOT	-10 420 274	-10 947 013	-11 730 491	7,2	-11 789 458	-11 768 158
HENKILÖSIVUKULUT	-2 887 999	-2 936 486	-2 930 694	-0,2	-2 940 930	-2 938 763
ELÄKEKULUT	-2 470 039	-2 506 369	-2 452 690	-2,1	-2 469 198	-2 467 584
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-417 960	-430 117	-467 662	8,7	-471 732	-471 179
PALVELUJEN OSTOT	-35 815 350	-36 949 212	-4 780 127	-87,1	-4 508 127	-4 485 327
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 174 338	-2 149 114	-3 225 739	50,1	-3 226 289	-3 225 739
AVUSTUKSET	-999 673	-945 100	-1 137 500	20,4	-837 500	-837 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-272 923	-286 519	-308 380	7,6	-309 170	-308 214
TOIMINTAKULUT	-52 570 557	-54 213 444	-24 112 931	-55,5	-23 611 474	-23 563 701
TOIMINTAKATE	-45 691 977	-48 001 834	-17 664 322	-63,2	-17 543 365	-17 508 092
VEROTULOT	39 252 797	40 220 000	24 290 000	-39,6	22 690 000	23 140 000
VALTIONOSUUDET	13 272 303	13 373 400	-1 222 000	-109,1	-1 100 000	-940 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	33 902	28 400	-138 300	-587,0	-138 300	-138 300
VUOSIKATE	6 867 025	5 619 966	5 265 378	-6,3	3 908 335	4 553 608
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 785 581	-2 493 937	-2 828 678	13,4	-2 828 678	-2 828 678
TILIKAUDEN TULOS	4 081 444	3 126 029	2 436 700	-22,1	1 079 657	1 724 930
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	4 081 444	3 126 029	2 436 700	-22,1	1 079 657	1 724 930

V INVESTOINTIOSA

KAUPUNGINVALTUUSTON 14.06.2010/31 § PÄÄTTÄMÄT TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN HANKERAJAT

Aineettomat hyödykkeet	20.000 €
Koneet ja kalusto	20.000 €
Maa- ja vesialueet	30.000 €
Rakennukset	100.000 €
Kiinteät rakenteet ja laitteet	150.000 €
Osakkeet ja osuudet	hankekohtaisesti

Hankerajaa pienemmät investoinnit käsitellään hankeryhmässä.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET**Hankkeet yhteensä**

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
130 000	0	0	130 000

KAUPUNGINHALLITUS

IT-palveluiden kehittäminen.

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
40 000	0	0	40 000

Palvelimien ja yhteiskäyttöjärjestelmien
(ePopulus) siirto- ja muutostyöt

60 000	0	0	60 000
--------	---	---	--------

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vesa-ohjelmiston hankinta varhaiskasvatukseen.

30 000	0	0	30 000
--------	---	---	--------

MAA- JA VESIALUEET

KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA

Hanke yhteensä

Maanhankinta.

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
300 000	300 000	300 000	900 000
300 000	300 000	300 000	900 000

KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA

Hanke yhteensä

Maan myynti.

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
300 000	300 000	300 000	900 000
300 000	300 000	300 000	900 000

KONEET JA KALUSTO**Hankkeet yhteensä**

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
306 000	0	0	306 000

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Huoltoauton hankinta.

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
50 000	0	0	50 000

KAUPUNGINHALLITUS

Uuden kaupunginviraston kalustaminen.

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
100 000	0	0	100 000

KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA

GNSS-mittauslaite.

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
30 000	0	0	30 000

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Kalusteiden uusiminen.

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
126 000	0	0	126 000

RAKENNUKSET

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Hankkeet yhteensä

Pirkkalan koulun lämmitysjärjestelmän vaihto.

Suunnittelu.

Toteutus.

Myllykatu kympin katon uusiminen.

Kaupungin arkistotilojen rakentaminen.

Uudishanke. Aloitettu vuonna 2020.

Uuden kaupungintalon muutostyöt. Aloitettu vuonna 2022.

Keskustan alakoulun
peruskorjaus/uudisrakentaminen.

Hankesuunnitelma ja suunnittelu.

Toteutus.

Myllykatu kympin hissi.

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
2 905 000	5 300 000	3 000 000	11 205 000
			350 000
50 000	0	0	
0	300 000	0	
950 000	0	0	950 000
500 000	0	0	500 000
800 000	0	0	800 000
			8 500 000
500 000	0	0	
0	5 000 000	3 000 000	
105 000	0	0	105 000

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET
TEKNINEN LAUTAKUNTA
Hankkeet ja hankeryhmä yhteensä

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
2 786 500	1 533 500	1 345 000	5 665 000

Hankkeet yhteensä

Tuiskun katu- ja kunnallistekniikan saneeraus.
 Kaukonkatu ja Liisankatu.

2 080 000	1 435 000	1 285 000	4 800 000
420 000	0	0	420 000

Pirkkala II, katu- ja kunnallistekniikan saneeraus.
 Rantalankatu, Perälänkatu ja osa Talvitietä.

0	500 000	0	500 000
---	---------	---	---------

Vinnarin katu- ja kunnallistekniikan saneeraus.

0	0	680 000	680 000
---	---	---------	---------

Jätevesikaivojen saneeraus.

110 000	110 000	110 000	330 000
---------	---------	---------	---------

Hopearannan asuntoalue. Uudishanke.

0	280 000	0	280 000
---	---------	---	---------

Teollisuuskadun vesijohdon saneeraus.

280 000	0	0	280 000
---------	---	---	---------

Veikonkadun katu- ja kunnallistekniikan saneeraus.

0	0	225 000	225 000
---	---	---------	---------

Päällystystyöt.

300 000	210 000	210 000	720 000
---------	---------	---------	---------

TaPo-hanke (Tasoristeysten poisto, yhdessä Väyläviraston kanssa). Uudishanke.

			500 000
--	--	--	---------

Merstolan tasoristeys

350 000	0	0	
---------	---	---	--

Rautatieaseman ylikäytävä

150 000	0	0	
---------	---	---	--

Katuvalaistuksen peruskorjaus.

70 000	60 000	60 000	190 000
--------	--------	--------	---------

Siiviläputkikaivo ja sen liittäminen vesijohtoverkoston. Uudishanke.

0	275 000	0	275 000
---	---------	---	---------

Aurinkojärjestelmien laajentaminen. Uudishanke.

200 000	0	0	200 000
---------	---	---	---------

Öljylämmityksen korvaaminen kaukolämmöllä.

200 000	0	0	200 000
---------	---	---	---------

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Hankeryhmä yhteensä

Akkukadun vesijohto ja paineviemäri.

Yleisten alueiden aitaamisten parantaminen.

Puistojen ja leikkipaikkojen peruskorjaus.

Tuomola v. 2023.

Valtavimpula v. 2023.

Torttila v. 2024.

Pirilä v. 2025.

Ennalta arvaamattomat kohteet.

Kuntalaisten toimintapuisto. Uudishanke.

Kaupunginviraston pysäköintialueen
laajentaminen. Uudishanke.

Latu ja polku / jätevedenpumppaamon saneeraus.

Jätevedenpumppaamoiden alajakokeskusten
päivittäminen.

Harjavallankadun korotetut suojatiet. Uudishanke.

Pirkkalan koulun pysäköintialueen laajentaminen.

Kuntalaisten asumisen viihtyvyys (osallistuva
budjetointi). Uudishanke.

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
706 500	98 500	60 000	865 000
118 000	0	0	118 000
100 000	0	0	100 000
			150 000
40 000	0	0	
50 000	0	0	
0	30 000	0	
0	0	30 000	
30 000	30 000	30 000	90 000
100 000	0	0	100 000
60 000	0	0	60 000
0	38 500	0	38 500
38 500	0	0	38 500
50 000	0	0	50 000
60 000	0	0	60 000
60 000	0	0	60 000

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

INVESTOINTIOSA MENOT

Hankkeet yhteensä

Hankeryhmät yhteensä

INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
5 721 000	7 035 000	4 585 000	17 341 000
706 500	98 500	60 000	865 000
6 427 500	7 133 500	4 645 000	18 206 000

INVESTOINTIOSA TULOT

Hankkeet yhteensä

INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
440 000	300 000	300 000	1 040 000
440 000	300 000	300 000	1 040 000

INVESTOINNIT YHTEENSÄ NETTO

5 987 500	6 833 500	4 345 000	17 166 000
------------------	------------------	------------------	-------------------

INVESTOINTIMENOJEN ERITTELY

Uudishankkeet yhteensä

Peruskorjaushankkeet yhteensä

Koneet ja Kalusto yhteensä

Aineettomat hyödykkeet yhteensä

Maa- ja vesialueet yhteensä

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
1 470 000	555 000	0	2 025 000
4 221 500	6 278 500	4 345 000	14 845 000
306 000	0	0	306 000
130 000	0	0	130 000
300 000	300 000	300 000	900 000

INVESTOINTITULOJEN ERITTELY

Maan myynti.

Kuntalaisten toimintapuisto, Antti Häklin
kuolinpesän lahjoitusvarat.

Aurinkojärjestelmien laajentaminen, Motivan
avustus 20 %.

TA2023	TS2024	TS2025	2023 - 2025
300 000	300 000	300 000	900 000
100 000	0	0	100 000
40 000	0	0	40 000

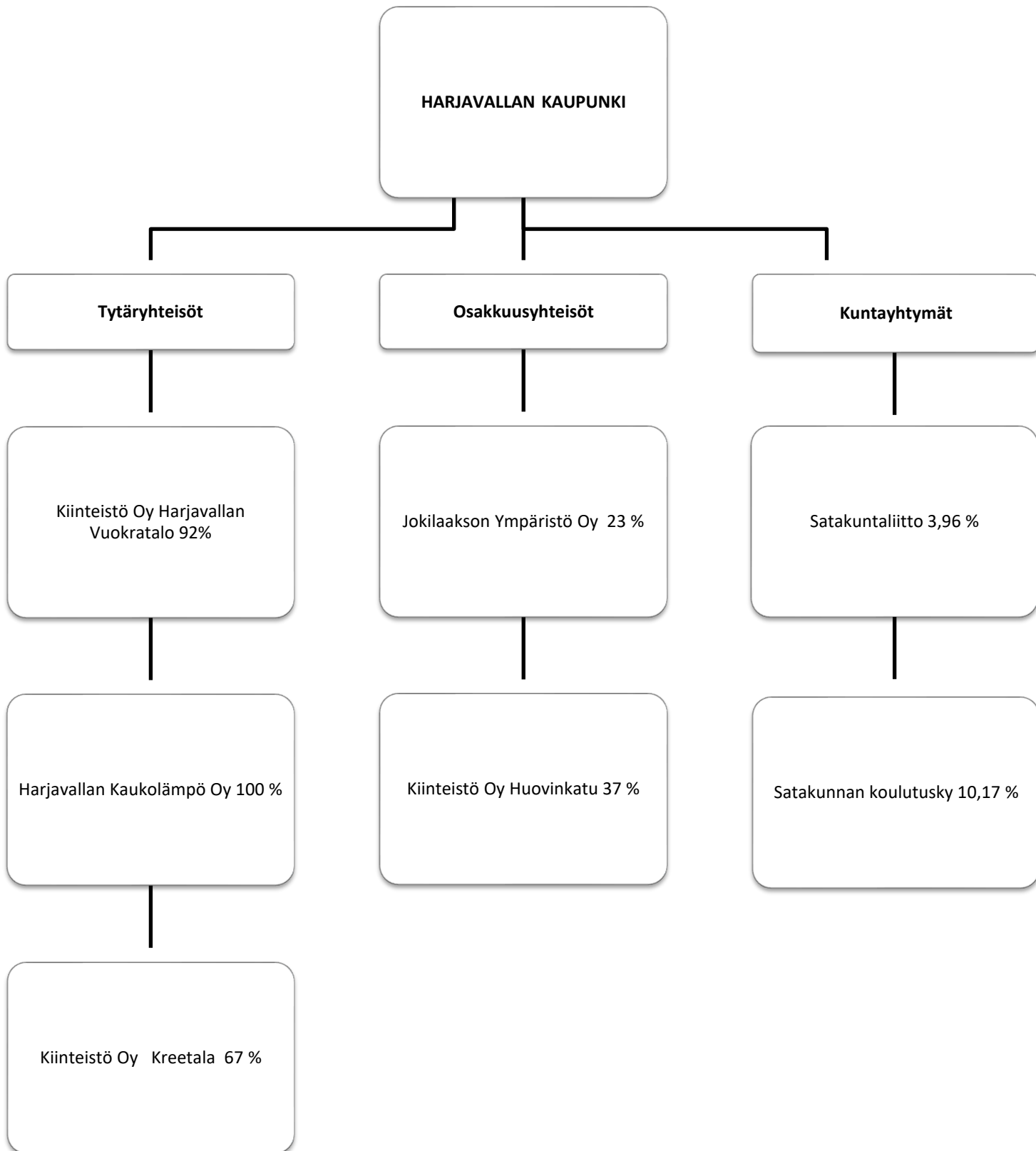
VI RAHOITUSOSA

Talousarvion 2023 vuosikatteella, 5 265 378 euroa, pystytään kattamaan osa 6,0 miljoonan euron nettoinvestoinneista. Lainojen lyhennykset ovat 4,2 miljoonaa euroa vuonna 2023. Antolainan lyhennys on 80 000 euroa. Rahoitettavaksi jää 4,86 miljoonaa euroa, joka rahoitetaan ottamalla pitkäaikaista lainaa ja käyttämällä lyhytaikaisia rahoitusinstrumentteja.

Rahoituslaskelma

HARJAVALLAN KAUPUNKI	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	6 867 025	5 619 966	5 292 995	3 908 335	4 553 608
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-145 975	0	0	0	0
	6 721 050	5 619 966	5 265 378	3 908 335	4 553 608
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-4 778 053	-6 125 886	-6 427 500	-7 133 500	-4 645 000
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	63 510	0	140 000	0	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD. LUOVUTUSTULOT	214 080	320 000	300 000	300 000	300 000
	-4 500 462	-5 805 886	-5 987 500	-6 833 500	-4 345 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 220 588	-185 920	-722 122	-2 925 165	208 608
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	3 196	3 196	3 196	1 850	1 850
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	3 000 000	3 000 000	3 500 000	4 500 000	3 000 000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-4 357 150	-4 071 425	-4 214 292	-4 071 428	-4 214 286
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	2 500 000	2 750 000	1 360 000	2 500 000	1 000 000
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	182 392	0	0	0	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-3 120 780	80 000	80 000	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 792 342	1 761 771	728 904	2 930 422	-212 436
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	428 245	1 575 851	6 782	5 257	-3 828

VII KUNTAKONSERNI

KONSERNITAVOITTEET

Toiminnan painopisteet vuonna 2023:

Emoyhteisön eli kaupungin tehtävänä on järjestää asukkailleen varhaiskasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja vapaa-aika- sekä kunnallisteknisiä palveluja ja huolehtia lainsäädännössä kunnalle säädettyistä tehtävistä. Sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden järjestämistä vastuu siirtyy Satakunnan hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta alkaen.

Omistajaohjausta toteutetaan valtuuston hyväksymän konserniohjeen mukaisesti. Konsernijohto kiinnittää huomiota omistajaohjauksen merkityksen tiedostamiseen niin emoyhteisöä edustavien luottamushenkilöiden keskuudessa kuin tytäryhteisöissäkin. Omistajaohjausta terävöitetään edistämällä vuoropuhelua.

Kaupunkistrategian kirkastamisen myötä keskeiseksi strategiseksi tavoitteeksi asetetaan väkiluvun kasvattaminen. Kaupungin työpaikkaomavaraisuuden kasvaessa edelleen, on konserniin kuuluvan vuokrataloyhtiön varauduttava toteuttamaan asuntopoliittiseen ohjelmaan kirjattuja toimenpiteitä, jotta edes osa uusiin työpaikkoihin sijoittuvista saataisiin asumaan Harjavaltaan.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuntalaki edellyttää kuntakonsernin tiivistä talouden ohjausta ja omistajaohjauksen tehostamista kunnan hallinnossa.

Vuonna 2023 päämääränä on:

- tytäryhteisöiden ja osakkuusyhteisöjen sekä kuntayhtymien omistajaohjauksen terävöittäminen konserniohjeen mukaisesti

Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet:

- Kiinteistö Oy Harjavallan Vuokratalo ja Kiinteistö Oy Kreetala: kaupungin asuntopoliittisen ohjelman linjausten toteuttaminen.
- Harjavallan Kaukolämpö Oy: tuloutusvaatimus 3 % sijoitetulle pääomalle.
- Riskianalyysin tekeminen kaikissa konserniyhtiöissä.

Tavoitteiden toteutumista mitataan:

- Konserniohjeita on noudatettu ja toimielimet ovat ottaneet omiin suunnitelmiinsa mukaan konserniin kuuluvien yhteisöiden toiminnan suunnittelun ja toteutuksen seurannan oman palvelustrategiansa ja konserniohjeen edellyttämällä tavalla.
- Kustannukset eivät ylitä hyväksytyjä talousarvioita.
- Kiinteistöyhtiöt ovat selvillä korjausvelan määrästä.
- Konsernin yhteisöissä toimivat kaupungin edustajat ymmärtävät tehtävänsä ja vastuunsa.

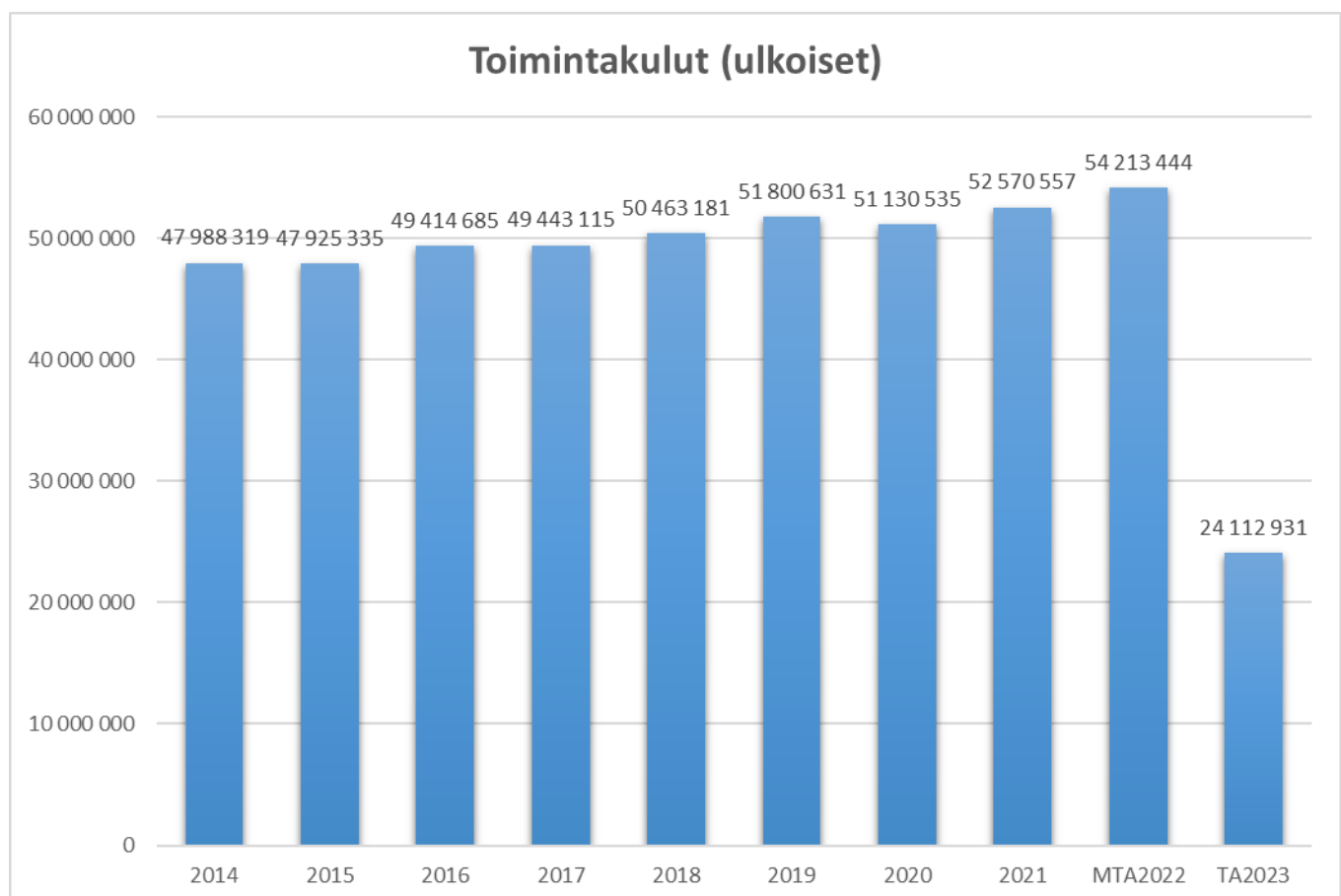
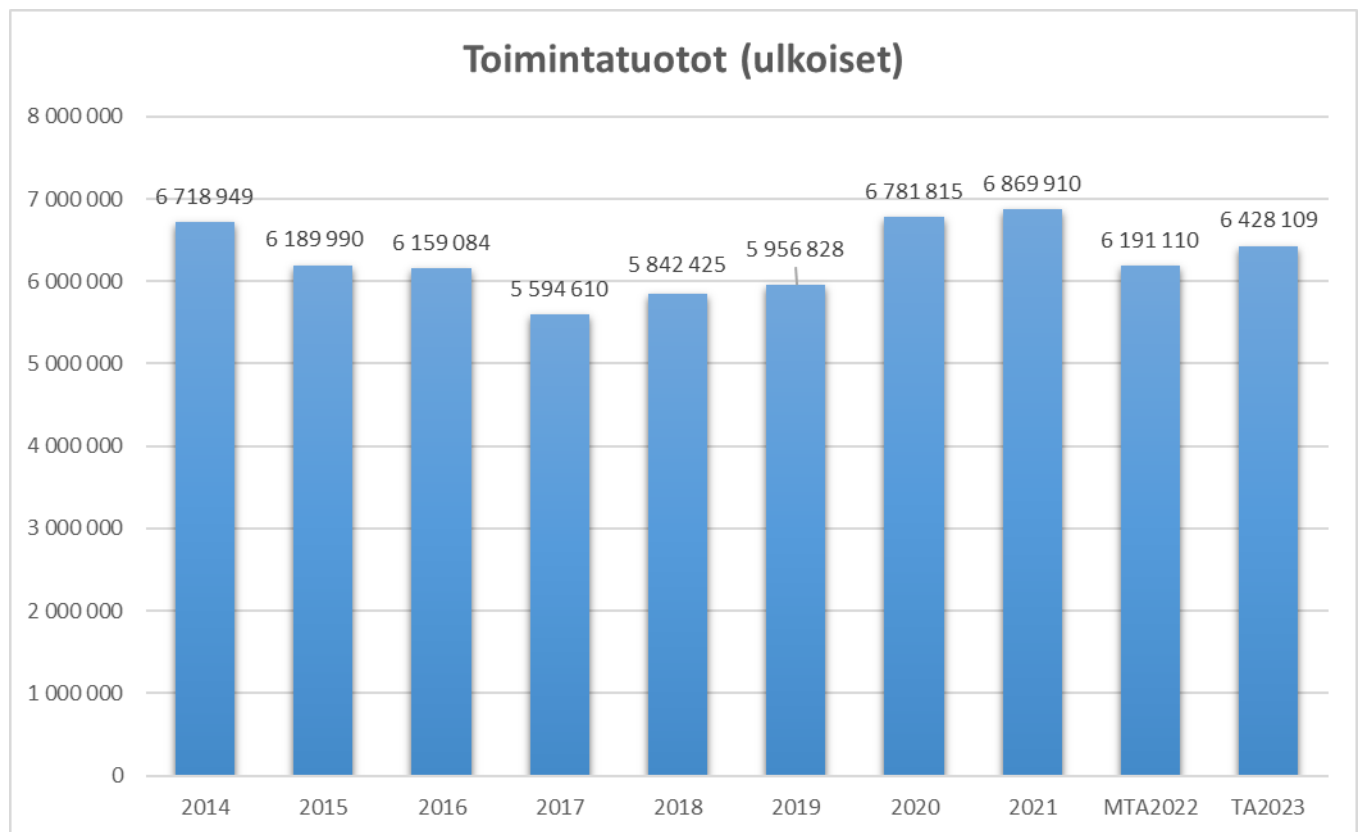
Raportointi:

Konsernitavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosisikatsauksessa ja tilinpäätöksessä.

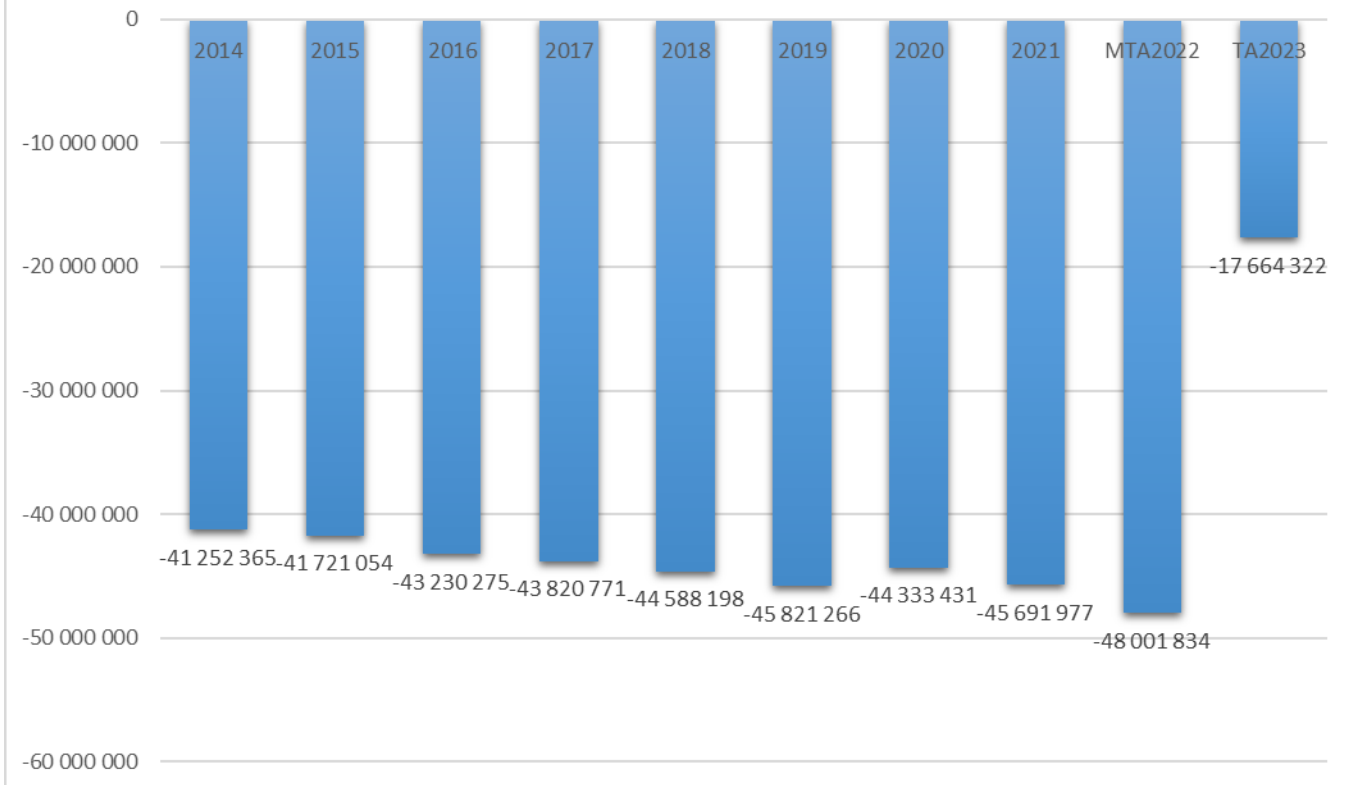
Kaupungin konserniohjauksen vahvistaminen tytäryhteisöissä tapahtuu siten, että kaupunkia yhteisöissä edustavat luottamushenkilöt saavat konsernijohtolta tarpeen mukaan toimintaohjeita päätöksentekonsa tueksi ja toisaalta, että yhteisöissä tehdään kaupungin kanssa yhdenmukaisia ja kaupungin linjauksia tukevia päätöksiä.

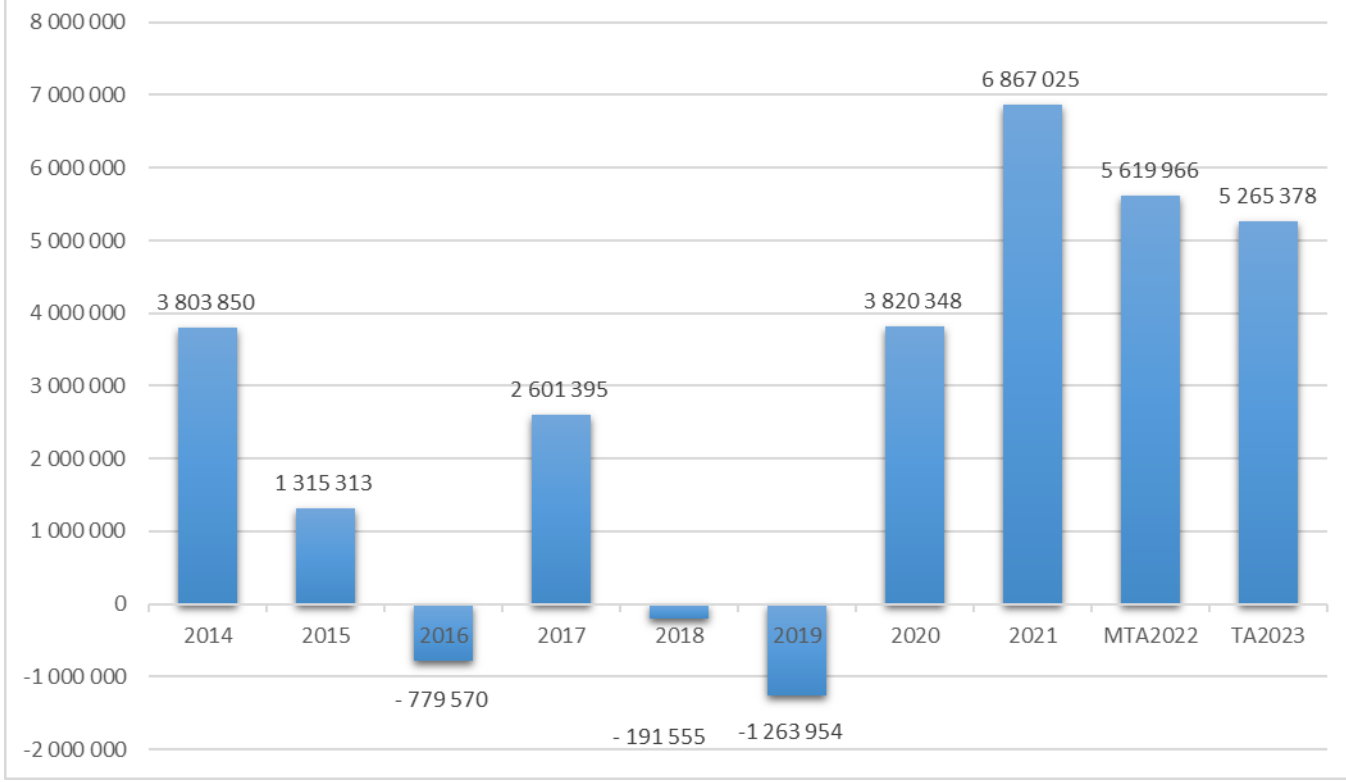
LIITTEET

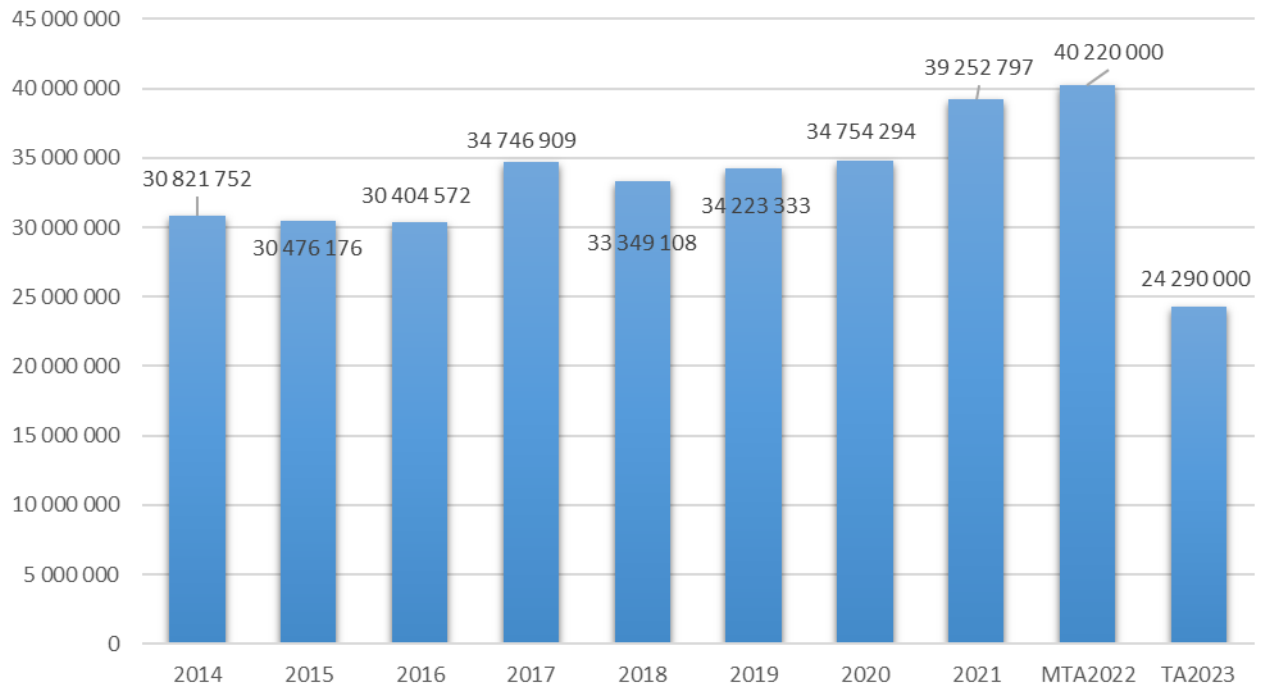
Toimintakate

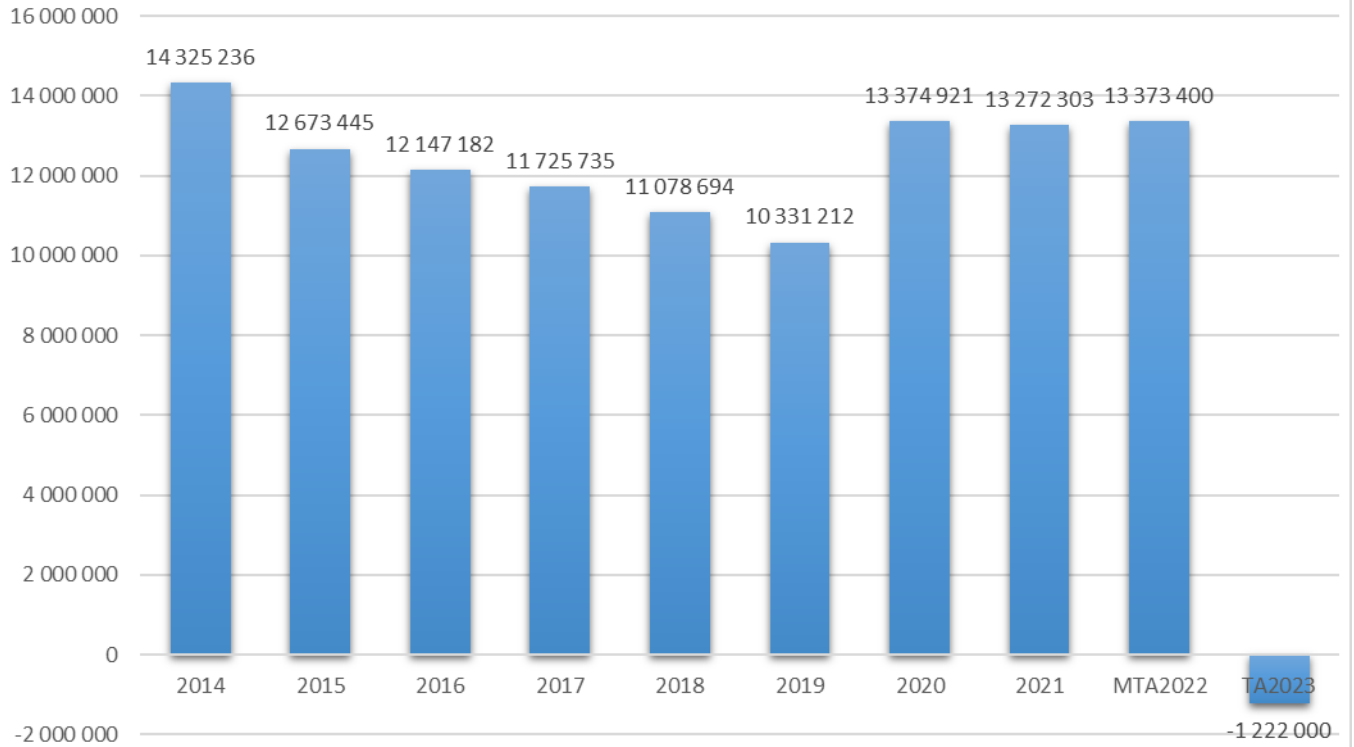
Vuosikate

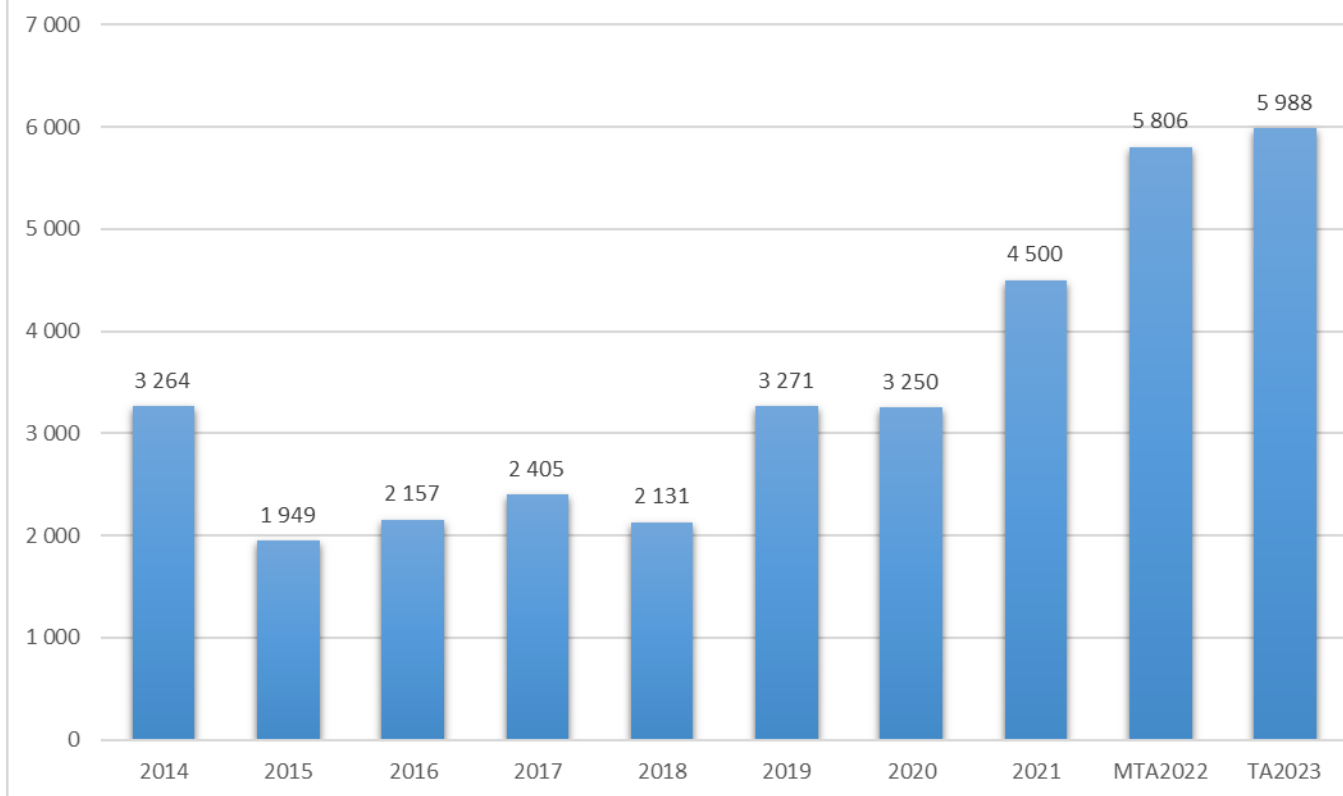
Verotulot

Valtionosuudet

Nettoinvestoinnit (1000 €)

Vakinaisen henkilöstön määrä

